

İKİNCİ İKTİSAT VE TOPLUM KONGRESİ

KONGRE PROGRAMI VE ÖZET KİTAPÇIĞI

SECOND EFIL CONFERENCE ON ECONOMICS AND SOCIETY

PROGRAMME AND ABSTRACT BOOK

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

İKİNCİ İKTİSAT VE TOPLUM KONGRESİ KONGRE PROGRAMI VE ÖZET KİTAPÇIĞI

Editörler: Prof. Dr. Güven Sak, Prof. Dr. Nazire Nergiz Dinçer, Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak,
Prof. Dr. R. Funda Barbaros, Prof. Dr. Serdar Sayan, Prof. Dr. Timur Han Gür

Genel Yayın Numarası: 409

E-Kitap ISBN: 978-625-97484-0-5

1. Basım, Aralık 2024

EFLATUN Basım Dağıtım Yayıncılık Danışmanlık Yatırım ve Tic. Ltd. Şti.©2024
Efil©2024

Bu kitabın tüm hakları saklıdır.
Herhangi bir şekil ya da yöntemle çoğaltılamaz.
Sertifika No: 45550

Genel Yayın Yönetmeni: Serenay Dıraz

Grafik Tasarım: Ferhat Önder

EFİL YAYINEVİ

EFLATUN Basım Dağıtım Yayıncılık Danışmanlık Yatırım ve Tic. Ltd. Şti.
Bağcılar Mahallesi Şemsettin Günaltay Caddesi 283. Sokak Ata Apartmanı
No: 9/7 06670 Çankaya/Ankara Türkiye
Tel : (+90) 312 442 52 10
GSM : (+90) 530 108 99 76 Faks : (+90) 312 442 52 12

www.efilyayinevi.com

• [instagram.com/efilyayinevi](https://www.instagram.com/efilyayinevi)

• twitter.com/efilyayinevi

İKİNCİ İKTİSAT VE TOPLUM KONGRESİ

KONGRE PROGRAMI VE ÖZET KİTAPÇIĞI

SECOND EFIL CONFERENCE ON ECONOMICS AND SOCIETY

PROGRAMME AND ABSTRACT BOOK

Editörler / Editors

Prof. Dr. Güven Sak

Prof. Dr. Nazire Nergiz Dinçer

Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak

Prof. Dr. R. Funda Barbaros

Prof. Dr. Serdar Sayan

Prof. Dr. Timur Han Gür

ÖNSÖZ

TOBB ETÜ ile Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi (EfilJournal) iş birliğiyle düzenlenen ve 19-20 Aralık 2024 tarihlerinde Ankara'da gerçekleşen İkinci İktisat ve Toplum Kongresi'nde, bu yıl da önemli tartışmalara zemin hazırlayacağını umuyorum. Bilim yapmanın ve bilimsel niteliği koruyabilmenin her geçen gün daha da zorlaştığı bir ortamda, akademik toplantılar her zamankinden daha değerli hale geldi. Bizim de hedefimiz bu çabaya destek vermektir.

Yoğun bir başvuru sürecinin yaşandığı kongremizde, özenli hakem değerlendirmeleri sonucunda 45 değerli tebliğ sunulacak. Bu çalışmalar, sadece akademik ortam için değil, aynı zamanda politika yapıcılar ve uygulayıcılar için de rehber niteliği taşıyacaktır.

Kongre özet kitapçığı, Kongre'nin izlenmesini kolaylaştıracaktır. Kongre sonrasında dileyen akademisyenler tam metinlerini Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi'nde veya Kongre'nin tam metin kitapçığında yayımlayabilir.

Kongremize davetli konuşmacı olarak katılan Prof. Dr. Fatma Doğruel ve Doç. Dr. N. Emrah Aydınonat hocalarımıza; Türkiye Ekonomisinde İstikrar Arayışı Paneli'nde konuşma yapacak olan Prof. Dr. Güven Sak, Prof. Dr. Öner Günçavdı, Prof. Dr. Pınar Derin Güre ve Prof. Dr. Refet Gürkaynak'a; kongre paralel oturumlarında başkanlık yapan akademisyenlere teşekkür ediyoruz.

Kongre'nin gerçekleşmesinde büyük paya sahip olan tüm tebliğ sahiplerine teşekkür ederiz. Titiz değerlendirmeleriyle Kongre'nin niteliğinin artmasına kaynaklık eden değerli hakemlerimize, Bilim Kurulu üyelerimize de teşekkür ediyoruz. Kongre'nin düzenlenmesinde TEPAV Direktörü Prof. Dr. Güven Sak ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. Serdar Sayan'a verdikleri destekten dolayı şükran borçluyuz. Organizasyonun gerçekleşmesinde bizden yardımını esirgemeyen tüm TOBB ETÜ ve TEPAV çalışanlarına en içten teşekkürlerimizi sunarız. Dergimizin yayımcısı Efil Yayınevi çalışanları Kongre'nin düzenlenmesine büyük katkı verdi. Hepsine ayrı ayrı teşekkür ederiz.

Sevgiyle ve okuyarak kalın.

Ömer Faruk Çolak

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi

Sorumlu Editörü

PREFACE

Organized in collaboration between TOBB University of Economics and Technology (TOBB ETÜ) and Efil Journal of Economic Research (EfilJournal), the Second Efil Conference on Economics and Society, held in Ankara on December 19–20, 2024, is once again expected to provide a platform for significant discussions. In an environment where conducting science and maintaining scientific rigor become increasingly challenging, academic events are more valuable than ever. Our goal is to contribute to this effort.

Following a very gratifying submission process and meticulous peer reviews, 45 outstanding papers will be presented at Conference. These papers will serve as a guide not only for the academic community but also for policymakers. The Conference' Abstract Book will facilitate the tracking of sessions throughout the event. Following the Conference, participants may choose to publish their full papers in Efil Journal of Economic Research or the Conference' Full Paper Book.

We extend our gratitude to our invited speakers, Prof. Dr. Fatma Doğruel and Assoc. Prof. Dr. N. Emrah Aydınonat; to the esteemed panelists of the “Quest for Stability in the Turkish Economy” Panel—Prof. Dr. Güven Sak, Prof. Dr. Öner Günçavdı, Prof. Dr. Pınar Derin Güre, and Prof. Dr. Refet Gürkaynak; and to the session moderators of the parallel sessions. We are deeply thankful to all presenters whose contributions played a significant role in making this Conference possible.

We also express our appreciation to the reviewers, whose rigorous evaluations enhanced the academic quality of the event, and to the members of the Scientific Committee for their support. Special thanks go to Prof. Dr. Güven Sak, Director of TEPAV, and Prof. Dr. Serdar Sayan, Director of the Institute of Social Sciences, for their invaluable support in organizing the Conference.

We sincerely thank all TOBB ETÜ and TEPAV staff members who assisted us throughout the organization process. Lastly, we are deeply grateful to the team at Efil Publishing, the publisher of our journal, for their substantial contributions to the Conference.

Finally, we hope you have a very stimulating and memorable conference.

Ömer Faruk Çolak

Editor in Chief

Efil Journal of Economic Research

DÜZENLEME KURULU

ORGANIZING COMMITTEE

Güven Sak (TOBB University of Economics and Technology)

Nazire Nergiz Dinçer (TED University)

Ömer Faruk Çolak (Journal of Economics and Society & İktisat ve Toplum)

R. Funda Barbaros (Ege University)

Serdar Sayan (TOBB University of Economics and Technology)

Timur Han Gür (Hacettepe University)

Düzenleme Koordinatörü / Organizing Coordinator

Serenay Dıraz (Efil Journal of Economic Research & İktisat ve Toplum)

BİLİM KURULU

SCIENTIFIC COMMITTEE

- A. Hakan Kara (Bilkent University, Ankara, Turkey)
- Ahmet Faruk Aysan (Hamad Bin Khalifa University, Ar-Rayyan, Qatar)
- Alpay Filiztekin (Sabancı University, Istanbul, Turkey)
- Alper Duman (İzmir University of Economics, Izmir, Turkey)
- Altuğ Yalçıntaş (Ankara University, Ankara, Turkey)
- Arzu Akkoyunlu Wigley (Hacettepe University, Ankara, Turkey)
- Asaf Savaş Akat (İstanbul Bilgi University, Istanbul, Turkey)
- Asena Caner (TOBB University of Economics & Technology, Ankara, Turkey)
- Ayça Ebru Giritligil (İstanbul Bilgi University, Istanbul, Turkey)
- Ayça Tekin-Koru (TED University, Ankara, Turkey)
- Aykut Kibritçioğlu (Turkish-German University, Istanbul, Turkey)
- Aykut Lenger (Ege University, Izmir, Turkey)
- Ayşe Mumcu (Boğaziçi University, Istanbul, Turkey)
- Begüm Özkaynak (Boğaziçi University, Istanbul, Turkey)
- Cem Oyvay (Greenwich University, London, UK)
- Ceyhun Elgin (Boğaziçi University Istanbul, Turkey)
- Devrim Dumludağ (Marmara University, Istanbul, Turkey)
- Ege Yazgan (İstanbul Bilgi University, Istanbul, Turkey)
- Ercan Eren (Yıldız Technical University, Istanbul, Turkey)
- Erdal Özmen (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
- Erinç Yeldan (Kadir Has University, Istanbul, Turkey)
- Erkan Erdil (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
- Fatih Güvenen (University of Minnesota, Minneapolis, USA)
- Fatma Doğruel (Marmara University, Istanbul, Turkey)
- Francesco Boldizzoni (Norwegian University of Science and Technology, Trondheim, Norway)
- Gülçin Özkan (King's College London, London, UK)
- Hakan Ercan (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
- Hasan Cömert (Trinity College Hartford, Hartford, USA)
- Hüseyin Özel (Hacettepe University, Ankara, Turkey)
- İbrahim Semih Akçomak (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
- İlhan Can Özen (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
- İlhan Tekeli (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
- İnsan Tunalı (Koç University, Istanbul, Turkey)
- Kamil Yılmaz (Koç University, Istanbul, Turkey)

- L. Randall Wray (Bard College, New York, USA)
Levent Koçkesen (Koç University, Istanbul, Turkey)
M. Aykut Attar (Hacettepe University, Ankara, Turkey)
M. Özgür Kayalica (İstanbul Technical University, Istanbul, Turkey)
Meghnad Desai [London School of Economics (Emeritus), London, England]
Murat Çokgezen (Marmara University, Istanbul, Turkey)
Murat Koyuncu (Boğaziçi University, Istanbul, Turkey)
Necat Coşkun (Ankara Hacı Bayram Veli University, Ankara, Turkey)
Oğuz Esen (İzmir University of Economics, Izmir, Turkey)
Onur Yıldırım (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
Öner Günçavdı (İstanbul Technical University, Istanbul, Turkey)
Özgür Orhangazi (Kadir Has University, Istanbul, Turkey)
Özgür Yılmaz (Koç University, Istanbul, Turkey)
Refet Gürkaynak (Bilkent University, Ankara, Turkey)
Robert H. Wade (London School of Economics and Political Science, London, UK)
Selva Demiralp (Koç University, Istanbul, Turkey)
Serdal Bahçe (Ankara University, Ankara, Turkey)
Serkan Küçükşenel (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
Stavros Mavroudeas (Panteion University, Athina, Greece)
Susan E. Cozzens (Georgia Institute of Technology, Atlanta, USA)
Sübidey Togan (Bilkent University, Ankara, Turkey)
Şebnem Kalemli Özcan (Maryland University, Maryland, USA)
Şevket Pamuk (Boğaziçi University, Istanbul, Turkey)
Teoman Pamukçu (Middle East Technical University, Ankara, Turkey)
Timur Kuran (Duke University), Durham, USA)
Turan Subaşat (Muğla Sıtkı Koçman University, Muğla, Turkey)
Ufuk Akçiğit (The University of Chicago, Chicago, USA)
Ziya Öniş (Koç University, Istanbul, Turkey)
Zuhal Yeşilyurt Gündüz (TED University, Ankara, Turkey)

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference of Economics and Society

Dec. 19-20, 2024 | TEPAV
Ankara, Turkey

DAVETLİ KONUŞMACILAR KEYNOTE SPEAKERS

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Prof. Dr. Fatma Doğruel

1955 yılında doğdu. Lisans ve yüksek lisans ortak derecelerini Hacettepe Üniversitesi Matematik Bölümü'nden ve doktora derecesini Çukurova Üniversitesi Tarım Ekonomisi Bölümü'nden aldı. Çalışmalarına 1978 yılında Çukurova Üniversitesi Tarım Ekonomisi Bölümü'nde başladı ve 1988 yılında Marmara Üniversitesi İngilizce İktisat Bölümü'ne geçti. 1990 yılında doçent ve 1996 yılında profesör olan Doğruel bu görevinden 2022 yılında emekli oldu. Türk Sosyal Bilimler Derneği Genç Sosyal Bilimcileri Özendirme (1987), Sedat Simavi Vakfı Sosyal Bilimler (1990), Kıbrıs Türk Ekonomi Kurumu En Başarılı Bilim İnsanı (2019) ve

Türkiye Ekonomi Kurumu Akademik Hizmet (2023) ödüllerini aldı. Doğruel'in yayınları ekonomik büyüme ve kalkınma, bölgesel ekonomi, gelişmekte olan ülkeler makroekonomisi, Cumhuriyet Dönemi Türkiye iktisat tarihi ve tarım ekonomisi alanları ile ilgilidir. Üstlendiği görevler arasında Middle East Economic Association (MEEA) Yönetim Kurulu Üyeliği (2010-2012), MEEA Yönetici Sekreterliği (2013-2015), Bölge Bilimi Türk Milli Komitesi (BBTMK) Yönetim Kurulu Üyeliği (2020-2022) yer almaktadır. 2023 yılından bu yana Türkiye Ekonomi Kurumu Vakfı'nın Ekonomi-tek dergisinin editörlüğünü yürütmektedir.

She was born in 1955. She received the B.S. and M.S. degrees in mathematics from Hacettepe University, and the PhD degree in agricultural economics from Çukurova University. She was a faculty member of Çukurova University starting from 1978 until 1988. Starting from 1988 she was a faculty member of Marmara University until her retirement in 2022. The awards she has received are the Turkish Social Sciences Association Award for Encouraging Young Social Scientists (1987), Sedat Simavi Foundation Price in Social Sciences (1990), Scientist of the year, Cyprus Turkish Economic Association (2019) and Turkish Economic Association (TEA) Academic Service Award (2023). Her publications are related to the fields of economic growth and development, regional economics, agricultural economics, macroeconomics of developing countries and economic history of Türkiye in the Republican Period. She was a board member of the Middle East Economic Association (MEEA) (2010-2012) and served as the Executive Secretary of MEEA between 2013 and 2015. She was a board member of the Turkish Regional Science Association (2019-2021). She is the current editor of Ekonomi-tek, which is the journal of the Turkish Economic Association Foundation.

Doç. Dr. N. Emrah Aydınonat

Emrah Aydınonat, Helsinki Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi'nde iktisat felsefesi alanında çalışmalarını sürdürmekte ve The Centre for Philosophy of Social Science (TINT) üyesi olarak görev yapmaktadır. İktisat (ÜAK, 2012) ve Felsefe (Helsinki Üniversitesi, 2019) alanlarında Doçent ünvanına sahiptir. Aydınonat, Journal of Economic Methodology dergisinin baş editörlerinden biri olarak görev yapmakta ve History of Economic Ideas dergisinin Yayın Kurulu'nda yer almaktadır. Ayrıca, Review of Evolutionary Political Economy (REPE) dergisinin Uluslararası Danışma Kurulu üyesidir ve European Association for Evolutionary Political Economy bünyesinde Ekonomik Metodoloji Araştırma Alanı koordinatörlüğü görevini yürütmektedir.

Akademik kariyeri boyunca, Avrupa'da Helsinki Üniversitesi, Erasmus University Rotterdam, Estonian Business School ve Tallinn University of Technology gibi kurumlarda; Türkiye'de ise Ankara Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Galatasaray Üniversitesi ve Bahçeşehir Üniversitesi gibi çeşitli üniversitelerde iktisat ve iktisat felsefesi dersleri vermiştir. Aydınonat'ın yazdığı kitaplar arasında "The Invisible Hand in Economics" (Routledge, 2008) ve "İktisat Nedir?" (İletişim, 2017) bulunmaktadır. Ayrıca, "Economics Made Fun" (Routledge, 2015) ve "Hayatın İçindeki İktisat" (İletişim, 2019) gibi kitapların editörlüğünü üstlenmiştir. Bunların yanı sıra, iktisat felsefesi ve iktisat metodolojisi alanlarında çok sayıda makale yayımlamıştır. Akademik çalışmalarının yanı sıra, geçmişte Wall Street Journal Türkiye, Business HT ve TEPAV Blog için çeşitli yazılar kaleme almıştır. Günümüzde, "İktisat Nedir? | Bülten" adlı bültenin yazarlığını sürdürmektedir. 2000'e yaklaşan abone sayısına sahip bu bülten iktisatnedir.substack.com adresinden ulaşılabilir. Daha fazla bilgi için: neaydinonat.com.

Emrah Aydınonat is a philosopher of economics at the Faculty of Social Sciences, University of Helsinki, and a member of the Centre for Philosophy of Social Science (TINT). He holds the titles of Docent in both Philosophy (University of Helsinki, 2019) and Economics (Turkish Council of Higher Education, 2012). Aydınonat serves as one of the Chief Editors of the Journal of Economic Methodology and is a member of the Editorial Board of History of Economic Ideas. He is also part of the International Advisory Board for the Review of Evolutionary Political Economy and coordinates the Economic Methodology Research Area at the European Association for Evolutionary Political Economy. Throughout his academic career, he has taught at various institutions across Europe—including the University of Helsinki, Erasmus University Rotterdam, Estonian Business School, and Tallinn University of Technology—and in Turkey at Ankara University, Boğaziçi University, Galatasaray University, Bahçeşehir University among others. Aydınonat's authored books include "The Invisible Hand in Economics" (Routledge, 2008) and "İktisat Nedir?" (What is Economics?, İletişim, 2017). He has also co-edited several books, such as "Economics Made Fun: Philosophy of Pop-Economics" (Routledge, 2015). Additionally, he has published numerous articles in the fields of philosophy of economics and economic methodology. Beyond his academic work, he has written for various platforms including Wall Street Journal Turkey, Business HT, and TEPAV Blog. Currently, he authors the "İktisat Nedir? | Bülten" (What is Economics? | Bulletin), a newsletter with nearly 2,000 subscribers, accessible at iktisatnedir.substack.com. For more information, visit neaydinonat.com.

Özet Program / Summary Programme

19.12.2024, Perşembe/Thursday

09:00-09:30	Kayıt / Registration			
09:30-10:00	Açılış Konuşması / Opening Speech Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi & İktisat ve Toplum Dergisi		3. Kat 1. Salon	
10:00-11:00	Küresel İktisat Politikaları ve IMF İstikrar Programları: 80 Yıl			
	<i>Davetli Konuşmacı / Invited Speaker</i> Prof. Dr. Fatma Doğruel Marmara Üniversitesi	<i>Oturum Başkanı / Moderator</i> Prof. Dr. Güven Sak TOBB ETÜ & TEPAV	3. Kat 1. Salon	
11:00-11:15	Kahve Arası / Coffee Break			
Toplantı Salonu Meeting Room	1. Kat – Toplantı Salonu	1. Kat – Toplantı Salonu 2	3. Kat – Camlı Salon	
11:15-12:15	SPM1.1	D1.1	E1.1	
12:15-13:45	Yemek Arası / Lunch Break			
Toplantı Salonu Meeting Room	1. Kat – Toplantı Salonu	1. Kat – Toplantı Salonu 2	3. Kat – Camlı Salon	3. Kat – 1. Salon
13:45-15:45	K1.1	SPM1.2	C1.1	M1.1
15:45-16:00	Kahve Arası / Coffee Break			
16:00-18:00	Türkiye Ekonomisinde İstikrar Arayışı Paneli Prof. Dr. Güven Sak, Prof. Dr. Öner Günçavdı, Prof. Dr. Pınar Derin Güre, Prof. Dr. Refet Gürkaynak <i>Oturum Başkanı / Moderator: Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak</i>			3. Kat 1. Salon

20.12.2024, Cuma/Friday

10:00-11:00	Belki de Burada Mutlu Küçük Bir Piyasa Vardır; İşte Tam Şurada! İktisatta Modeller ve Argümantasyon			3. Kat 1. Salon
	<i>Davetli Konuşmacı / Invited Speaker</i> Doç. Dr. Emrah Aydınolat University of Helsinki	<i>Oturum Başkanı / Moderator</i> Prof. Dr. Serdar Sayan TOBB ETÜ SPM & TEPAV		
11:00-11:15	Kahve Arası / Coffee Break			
Toplantı Salonu Meeting Room	1. Kat – Toplantı Salonu	1. Kat – Toplantı Salonu 2	3. Kat – Camlı Salon	
11:15-13:00	Z2.1	B2.1	SPM2.1	
13:00-14:30	Yemek Arası / Lunch Break			
Toplantı Salonu Meeting Room	1. Kat – Toplantı Salonu	1. Kat – Toplantı Salonu 2	3. Kat – Camlı Salon	3. Kat – 1. Salon
14:30-16:45	F2.1	T2.1	S2.1	SPM2.2

Kongre Programı / Conference Programme

19.12.2024, Perşembe/Thursday

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 09:00 - 09:30

Kayıt / Registration

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 09:30 - 10:00 – 3. Kat, 1. Salon

Açılış Konuşması / Opening Speech

Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 10:00 - 11:00 – 3. Kat, 1. Salon

Küresel İktisat Politikaları ve IMF İstikrar Programları: 80 Yıl

Davetli Konuşmacı / Invited Speaker: Prof. Dr. Fatma Doğruel

Oturum Başkanı / Moderator: Prof. Dr. Güven Sak

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 11:00 - 11:15

Kahve Arası / Coffee Break

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 11:15 - 12:15

Paralel Oturumlar / Sessions: SPM1.1 - D1.1 - E1.1

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 12:15 - 13:45

Yemek Arası / Lunch Break

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45

Paralel Oturumlar / Sessions: K1.1 - SPM1.2 - C1.1 - M1.1

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 15:45 - 16:00

Kahve Arası / Coffee Break

19.12.2024, Perşembe/Thursday – 16:00 - 18:00 – 3. Kat, 1. Salon

PANEL: Türkiye Ekonomisinde İstikrar Arayışı Paneli

Prof. Dr. Güven Sak, Prof. Dr. Öner Günçavdı, Prof. Dr. Pınar Derin Güre, Prof. Dr. Refet Gürkaynak

Oturum Başkanı / Moderator: Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak

Paralel Oturumlar / Sessions

19.12.2024, Perşembe/Thursday

İş Kazaları ve Çocuk İşçiliği / Work Accidents and Child Labor

(SPM Oturumu / Session organized by SPM)

Oturum Başkanı/Moderator: Belgi Turan (TOBB ETÜ)

SPM1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 11:15 - 12:15 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Türkiye'nin Bağımlılık Oranını Azaltan Çocuk İşçileri

Burcu Doğan (Eğitim-İş Sendikası)

SPM1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 11:15 - 12:15 / 1. Kat – Toplantı Salonu

**An Epidemiological Analysis of Work Accidents and Fatalities
in Türkiye between 2000 and 2024**

Bünyamin Esen (Boğaziçi University)

SPM1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 11:15 - 12:15 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Calculation of the Annual Economic Cost of Work Accidents to the Turkish Economy

Bünyamin Esen (Boğaziçi University)

Dış Ticaret ve Göç / International Trade and Migration

Oturum Başkanı/Moderator: Burçin Kısacıkoğlu (Bilkent Üniversitesi)

E1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday - 11:15 - 12:15 / 3. Kat - Camlı Salon

Göç ve Dış Ticaret: Türkiye'de Suriyeli Mültecilerin ve Ticari Dışa Açıklığın İşgücü Piyasasına Etkileri

Erhan Pişkin (Giresun Üniversitesi), Hasibe Nüget Keyif (Giresun Üniversitesi)

E1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday - 11:15 - 12:15 / 3. Kat - Camlı Salon

Effect of Economic Uncertainty on the Participation in International Trade: Comparison of Developed and Developing Countries

Gülçin Elif Yücel (İstanbul Beykent Üniversitesi), Bekir Aşık (İstanbul Beykent Üniversitesi)

E1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday - 11:15 - 12:15 / 3. Kat - Camlı Salon

Türkiye'nin İhracat Rekabetçiliğinin Belirleyicileri ve Değişen Dinamikler

Mert Can Duman (Hacettepe Üniversitesi)

Ahlaki Ekonomi ve Edebiyat / Moral Economics and Literature

Oturum Başkanı/Moderator: Çınla Akdere (ODTÜ)

D1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 11:15 - 12:15 / 1. Kat – Toplantı Salonu 2

Bir Ahlâki Ekonomi Denemesi: Türkiye İşçi Sınıfının Oluşumunda Aleviler ve Alevilik

Çiğdem Boz (Bağımsız Araştırmacı)

D1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 11:15 - 12:15 / 1. Kat – Toplantı Salonu 2

**Üç Anadolu Kavrayışı ve Üç Toplum Tasavvuru:
Yaşar Kemal, Kemal Tahir ve Mavi Anadolucular**

Çiğdem Boz (Bağımsız Araştırmacı), Fatih Kızıldaş (İstanbul Üniversitesi)

Para Politikası ve Enflasyon / Monetary Policy and Inflation

Oturum Başkanı/Moderator: Ünay Tamgaç Tezcan (TOBB ETÜ)

M1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – 1. Salon

Euro Area Monetary Policy and Taylor Rules

Burçin Kısacıkoglu (Bilkent Üniversitesi)

M1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – 1. Salon

Identifying Credit Supply Shocks: A New Approach and Evidence from the Eurozone

Esra Ugurlu (University of Leeds), Muhammad Ali Nasir (University of Leeds)

M1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – 1. Salon

“Yüksek Enflasyon” Her Zaman ve Her Yerde Bir Döviz Kuru Olgusu mudur?

Tural Yusifzada (Central Bank of the Republic of Azerbaijan), Hasan Comert (Trinity College),
Kagan Parmaksiz (Middle East Technical University)

M1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – 1. Salon

Post-COVID Inflation Dynamics and Its Distributional Effects in the UK: A Two Household SFC Model

Oktay Özden (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)

M1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – 1. Salon

Modern Fizik Bağlamında Para Politikasının Etkileri

Halil Küçükbiltekin (Talia Makina ve Gıda Mad. San ve Tic. A.Ş.), Süleyman Değirmen (Mersin Üniversitesi), Mustafa Saltı (Mersin Üniversitesi)

Toplumsal Cinsiyet / Gender Issues

(SPM Oturumu / Session organized by SPM)

Oturum Başkanı/Moderator: Hakan Ercan (ODTÜ)

SPM1.2 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu 2

**Dynamics of Gender Wage Gap:
Quantifying the Role of Changes in Firm-specific Wage Premiums**

Mahmut Ablay (McGill University)

SPM1.2 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu 2

Perceptions on Gender, Income Distribution and the Role of the Government: A Survey

Arınç Boz (Zonguldak Bülent Ecevit University), Merve Erkol (Bağımsız Araştırmacı)

SPM1.2 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu 2

İktisadi Yaşamda Kadınların Konumlandırılışına İlişkin Farklı Bir Perspektif: Silvio Gesell

Ozan Aras (Sinop Üniversitesi), Ebru Işık (Sinop Üniversitesi)

SPM1.2 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu 2

Toplumsal Cinsiyet Çalışmalarının Sonuna mı Geliniyor?: Villa El Salvador, Peru Örneği

Cahide Göğüsdere (Hazine ve Maliye Bakanlığı)

Çevre ve İklim / Environmental and Climate Issues

Oturum Başkanı/Moderator: Erdem Seçilmiş (Hacettepe Üniversitesi)

C1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – Camlı Salon

Çiftçilerin Damla Sulama ve Toprak Analizi Tercihleri: Türkiye’de Ayrık Seçim Deneyi

Oğuzhan Çelik (Orta Doğu Teknik Üniversitesi), Shihomi Ara Aksoy (Hacettepe Üniversitesi)

C1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – Camlı Salon

**Türkiye’deki Bireylerin Neden Olduğu Sera Gazı Emisyonlarının
Zaman Kullanımı Perspektifinden Analizi**

Betül Öztürk Gündoğdu (Hacettepe Üniversitesi), Eren Gürer (Orta Doğu Teknik Üniversitesi)

C1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – Camlı Salon

**Türkiye’de Yabancı Yatırımların Çevresel Kuznets Eğrisi Çerçevesinde
STIRPAT Analiziyle İncelenmesi**

İbrahim Yıldırımçakar (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Tunahan Aslan (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi), Zafer Kanberoğlu (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi)

C1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 3. Kat – Camlı Salon

**Yenilenebilir Enerji Tüketimi, Geri Dönüşüm ve İklim Değişikliğinin
Büyüme Üzerindeki Etkileri: E7 Ülkeleri**

Medine Acar (Bağımsız Araştırmacı), Rümeysa Buket Öner (Süleyman Demirel Üniversitesi), Ayşe Nur Çirak (İstanbul Medipol Üniversitesi)

Coğrafya ve Kurumlar / Geography and Institutions

Oturum Başkanı/Moderator: Hüseyin Özel

K1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Geography and Economic Development: Subnational Evidence from Türkiye

M. Aykut Attar (Hacettepe University), Seda Başhoş (University of Cambridge, King's College)

K1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Çağdaş Optimalist Piyasa Ekonomisi ve Türkiye

Erdal Türkkan (Hacettepe Üniversitesi)

K1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu

**Hukukun Üstünlüğü Sürdürülebilir Kalkınma Üzerinde Etkili mi?
E-7 Ülkeleri Üzerine Bir Araştırma**

Başak Özarslan Doğan (İstanbul Gelişim Üniversitesi)

K1.1 - 19.12.2024, Perşembe/Thursday – 13:45 - 15:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Politik Konjonktür Teorisi: Başkanlık Sistemleri Üzerine bir Uygulama

Şerife Deniz Kolat (Batman Üniversitesi), Deniz Göktaş (Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi)

PANEL: Türkiye Ekonomisinde İstikrar Arayışı

19.12.2024, 16:00-18:00
(3. Kat, 1. Salon)

Panelistler

Prof. Dr. Güven Sak

TOBB ETÜ & TEPAV

Prof. Dr. Öner Günçavdı

İstanbul Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Pınar Derin Güre

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Refet Gürkaynak

Bilkent Üniversitesi

Moderatör

Prof. Dr. Ömer Faruk Çolak

İktisat ve Toplum Dergisi & Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi

Kongre Programı / Conference Programme

07.12.2023, Perşembe/Thursday

20.12.2024, Cuma/Friday – 10:00 - 11:00 – 3. Kat, 1. Salon

Belki de Burada Mutlu Küçük Bir Piyasa Vardır; İşte Tam Şurada!
İktisatta Modeller ve Argümantasyon

Davetli Konuşmacı / Invited Speaker: Doç. Dr. N. Emrah Aydınonat

Oturum Başkanı / Moderator: Prof. Dr. Serdar Sayan

20.12.2024, Cuma/Friday – 11:00 - 11:15

Kahve Arası / Coffee Break

20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15 - 13:00

Paralel Oturumlar / Sessions: Z2.1 – B2.1 – SPM2.1

20.12.2024, Cuma/Friday – 13:00 - 14:30

Yemek Arası / Lunch Break

20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30 - 16:45

Paralel Oturumlar / Sessions: F2.1 – T2.1 – S2.1 – SPM2.2

Paralel Oturumlar / Sessions

20.12.2024, Cuma/Friday

İşgücü Piyasaları ve Gelir Dağılımı / Labour Markets and Income Distribution

(SPM Oturumu / Session organized by SPM)

Oturum Başkanı/Moderator: Meltem Dayıoğlu (ODTÜ)

SPM2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15 – 13:00 / 3. Kat – Camlı Salon

**The Redistributive Impact of Transfers in Turkey:
Methodological Issues and Evidence from Micro-Dat**

Abuzer Pınar (Ankara Medipol University), Burça Kızılırmak (Ankara University)

SPM2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15 – 13:00 / 3. Kat – Camlı Salon

**Türkiye’de İşçi Devri ve Yeni İşlerin Getirisi:
2005-2019 Hane Halkı İşgücü Anketlerinden Çıkarımlar**

Sezgin Polat (Galatasaray Üniversitesi), Mustafa Ulus (Galatasaray Üniversitesi)

SPM2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15 – 13:00 / 3. Kat – Camlı Salon

**Türkiye’de Maaş, Ücret ve Aylıkların Asgari Ücrete Yakınsaması Sorunu ve
“Sosyal Yenilenme” İhtiyacı**

Aykut Kibritçioğlu (Türk-Alman Üniversitesi)

İnovasyon ve Bilimsel Kapasite / Innovation and Scientific Capacity

Oturum Başkanı/Moderator: Altuğ Yalçıntaş (Ankara Üniversitesi)

Z2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15-13:00 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Increasing the Achievement Rate of the United Nations' Sustainable Development Goals by Using the Core Idea Innovation Policy Perspective Methodology and Its Practice, the Sector of Sectors

Ceyhan Öztürk (Middle East Technical University), Aysıt Tansel (Institute for the Study of Labor, IZA; Economic Research Forum, ERF), Erkan Erdil (Middle East Technical University)

Z2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15-13:00 / 1. Kat – Toplantı Salonu

İlaç Sektöründe İnovasyonun Büyüme ve İhracat Etkisi: OECD Ülkeleri

Emrah Er (Ankara Üniversitesi), Özlem Fikirli (Bartın Üniversitesi),
Nilay Ünsal (Ankara Üniversitesi)

Z2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15-13:00 / 1. Kat – Toplantı Salonu

How to Build Scientific Capacity: Insights from the Emigration of German Professors to Turkey

Süleyman Dikmen (Süleyman Demirel University), Ali Sina Önder (University of Portsmouth)

Oyun Teorisi ve Davranışsal İktisat / Game Theory and Behavioral Economics

Oturum Başkanı/Moderator: M. Aykut Attar (Hacettepe Üniversitesi)

B2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15-13:00 / 1. Kat – Toplantı Salonu 2

Assigning Doctors to Mandatory Service Hospitals: A Strategy-Proof Approach

Günnur Ege Bilgin (TED University)

B2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 11:15-13:00 / 1. Kat – Toplantı Salonu 2

Learning with State-Dependent Preferences

C. Görkem Destan (TED University)

Finans ve Bankacılık / Finance and Banking

Oturum Başkanı/Moderator: Timur Han Gür (Hacettepe Üniversitesi)

F2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30-16:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Risk Perceptions and Financial Decision Making

Aslı Togan Eğrican (Kadir Has University), Murat Tiniç (Kadir Has University),
Talha Cesim Giray (Kadir Has University)

F2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30-16:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Türk Sanayi Şirketlerinin Döviz Kuru, Faiz Oranı ve Emtia Fiyatı Risk Analizi

Mustafa Adıgüzel (İstanbul Üniversitesi)

F2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30-16:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Finansal Krizler ve Ekonomi

Ali Emrah Şahin (Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi),
Arzu Berber (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

F2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30-16:45 / 1. Kat – Toplantı Salonu

Türkiye Bankacılık Sektörü Tüketici Kredileri ve Makroekonomi İlişkisi (2007-2023)

Sultan Sari (Bağımsız Araştırmacı)

Enerji Güvenliği / Energy Security

Oturum Başkanı/Moderator: Pınar Derin Güre (ODTÜ)

S2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30-16:45 / 3. Kat – Camlı Salon

**How Geopolitical Risks Affect Renewable Energy Consumption:
A Case of Emerging Economies**

Emrah Doğan (İstanbul Gelişim University),
Toyın Olalekan Babalola (İstanbul Gelişim University)

S2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30-16:45 / 3. Kat – Camlı Salon

Küresel İklim Değişikliği ile Mücadele Politikaları Çerçevesinde Nükleer Yakıt Bağımlılığı

Mihriban Bildir (Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı)

S2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30-16:45 / 3. Kat – Camlı Salon

**Electricity Distribution Efficiency in Türkiye:
A Tension Analysis between Energy Security and Energy Affordability**

Mustafa Çağrı Peker (Sussex Üniversitesi), Sinan Sodan (Kırıkkale Üniversitesi)

Sanayi ve Altyapı Politikaları / Industrial and Infrastructure Policies

Oturum Başkanı/Moderator: Oğuz Esen (İzmir Ekonomi Üniversitesi)

T2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday - 14:30-16:45 / 1. Kat - Toplantı Salonu 2

Are Traditional Cointegration Models Inherently Misspecified? The Case of Equipment Investment in The U.S.

Mustafa İsmihan (Eastern Mediterranean University), Mustafa Can Küçükler (Atılım University),
Fatma M. Utku İsmihan (Middle East Technical University)

T2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday - 14:30-16:45 / 1. Kat - Toplantı Salonu 2

BRI and Infrastructure Development: Impact on the Economic Growth of Lower-Income African Countries

Nuran Halise Belet (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi), Shahzada Ghulam Abbas (CERGE-
EI), Shahzada Rahim Abbas (Erciyes University)

T2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday - 14:30-16:45 / 1. Kat - Toplantı Salonu 2

Internal and External Factors Affecting the Success of Türkiye and Vietnam Industrial Policies: An Evaluation from the Institutional Framework

Sinan Haskan (Kadir Has University)

T2.1 - 20.12.2024, Cuma/Friday - 14:30-16:45 / 1. Kat - Toplantı Salonu 2

Türkiye'de Bölgelerin İmalat Sanayi İhracatındaki Uzmanlaşması: Yığılma Ekonomileri, Verimlilik ve Yeniliğin Rolü

Büşra Akın (Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)

Dijitalleşme ve Yapay Zekâ / Digitalization and AI

(SPM Oturumu / Session organized by SPM)

Oturum Başkanı/Moderator: Serdar Sayan (TOBB ETÜ SPM & TEPAV)

SPM2.2 - 20.12.2024, Cuma/Friday – 14:30-16:45 / 3. Kat – 1. Salon

Algoritmalar Neden Düzenlenmeli? Yapay Zekâ Şirketlerinin Tekelleşme Eğilimi ve OpenAI Örneği

Orçun Kasap (TED Üniversitesi), Altuğ Yalçıntaş (Ankara Üniversitesi)

İş Kazaları ve Çocuk İşçiliği Work Accidents and Child Labor

Türkiye'nin Bağımlı Nüfus Oranını Azaltan Çocuk İşçileri

Burcu Doğan, Dr., Eğitim-İş Sendikası, burcu_dogan9@hotmail.com, ORC-ID: 0000-0003-3886-8713.

Öz

Bağımlı nüfus; çalışabilir yaş aralığının (15-64 yaş) dışında bulunan nüfusun dikkate alınmasıyla hesaplanmaktadır (OECD, 2014). Bu grubun dışında kalan 0-14 yaş çocuk bağımlılık oranı (zorunlu eğitim on iki yıl olduğu için Türkiye'de 0-17 olması gerekir), 65 yaş üstü ise yaşlı bağımlılık oranını vermektedir. Bağımlılık, çalışabilir nüfus içinde yer almadığı için kendisine ait bir geliri olmayan ve çalışabilir nüfusun gelirine bağımlı olan grubu temsil etmektedir.

TÜİK verilerinde görüldüğü üzere Türkiye'de 2022 yılında çocuk işçi oranı (15-17 yaş için) %16,4 iken 2023 yılında %19,6'ya çıkmıştır. Kaldı ki bu oran yalnızca 15-17 arası çocukların çocuk işçiliğini vermektedir. Daha küçük yaşlarda özellikle tarımda çalıştırılan çocukların olduğu 2019 yılında yine TÜİK tarafından açıklanmıştır (TÜİK, 2020). Buna göre Türkiye'de çocuk bağımlılık oranı yalnızca çocuk nüfusundaki düşüşe bağlı olarak değil, çocuk işçiliğindeki artışa bağlı olarak da azalmaktadır. Ülkenin ekonomik şartları ve Milli Eğitim Bakanlığının MESEM (Mesleki Eğitim Merkezleri) uygulaması devam ettiği sürece de çocuk işçiliğinin önüne geçilmeyecek aksine bu sorun artarak devam edecektir.

Türkiye'de nüfusun yaşlanması endişesiyle açıklanan önlemlere karşılık yıllardır süren çocuk işçilik sorununa çözüm bulmayan sürecin doğum oranlarını artırmaya yönelik politikalarındaki temel amacın nüfusu artırarak ücretlerin artmasını engellemek olduğu bilinmektedir. Yalnızca büyüme oranlarını artırmayı hedefleyen bu politikaların, kalkınma hedefinden uzak olduğu özellikle de çocukların çoğunun eğitimden koparılarak ya da eğitimin içinde piyasanın ucuz işçi ihtiyacını karşılmasına zemin hazırladığı görülmektedir. Mevcut durumda bile ülkenin en fazla yoksullaşan grubunun 0-17 yaş olması, nüfusun artması halinde çocukların iş hayatındaki payının artacağını ortaya koymaktadır.

Çalışmada istatistiki verilerin yardımıyla Türkiye'nin bağımlı nüfus ve çocuk işçilik açısından dünyadaki durumu tündengelim yöntemi ile analiz edilmiş ve konuya yönelik geliştirilen politikalar tartışılarak çocuk işçilik ve çocuk yoksulluğu sorununa dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelime: Çocuk İşçilik, Bağımlı Nüfus, Nüfus Politikaları

An Epidemiological Analysis of Work Accidents and Fatalities in Türkiye between 2000 and 2024

Bünyamin Esen, PhD candidate, Boğaziçi University Department of Political Science and International Relations, bunyaminesen@hotmail.com, ORC-ID: 0000-0002-3254-8594.

Abstract

Introduction. This paper aims to analyze the trend of occupational injuries in Türkiye during the last two decades by using epidemiologic criteria such as crude number of work accidents, work accident frequency, incidence mortality and fatality/all injuries recorded rates. **Materials and methods.** Occupational safety & health data is being derived from the official statistics of the relevant social security authorities of Türkiye (2000-2024) as balanced with unofficial statistics of independence resources. **Results.** The results show an anomaly yet to be investigated upon. The statistics show that although the number of occupational injuries and incidence and mortality rates are decreasing till 2012, 2012 onwards—after the enactment of a major OHS reform—occupational injuries and fatality have shown an immense ninefold increase in Türkiye in a decade. While 73.698 work accidents happening annually between 2002 and 2012 nationwide, the work accidents have shown a nine-fold increase to 621.170 by 2023. The same anomaly is also identifiable in the work accident frequency rate per 100 people which have increased from 0.55 in 2011 to 2.80 by 2022. In addition, the rate of workers with accidents in the total workforce has increased from 0.91 in 2007 to 2.88 by 2023. The paper also analyses the incidence mortality and fatality/all injuries recorded rates, considering by different worker groups and economic sectors. The paper exposes that each workday an average 1.701 of people exposed with work accidents and five people died because of occupational injuries in 2023. **Discussion and conclusions.** Thus, the paper identifies 2012 as a critical juncture in terms of deterioration in the Turkish OHS indicators. The drastic change in terms of occupational injuries and fatality in Türkiye in a decade is a phenomenon yet to be researched upon. Further research is required to investigate this abnormal phenomenon to understand the mechanisms affecting success or failure in OHS reforms.

Keywords: Occupational Injuries, Work Accidents, Occupational Accidents, Mortality, Fatality, Epidemiology, Safety and Health at Work, OHS Statistics, Türkiye, OHS Reform, Reform Failure

Calculation of the Annual Economic Cost of Work Accidents to the Turkish Economy

Bünyamin Esen, PhD candidate, Boğaziçi University Department of Political Science and International Relations, bunyaminesen@hotmail.com, ORC-ID: 0000-0002-3254-8594.

Abstract

Occupational Health and Safety (OHS) regimes aim to prevent unwanted results of work accidents and occupational illnesses. Work accidents and occupational illnesses not only result with fatality or permanent incapacity of the workers, but also results with the interruption of the production, disturbance of the labour peace, losing huge amounts of working hours and decrease of the added value. In this regard, work accidents are resulting with a tremendous economic overload over the workplaces, sectors and economies, both in the micro and macro levels.

In the literature, cost of work accidents are being divided into two: Direct costs and indirect costs. Direct costs are the costs resulting directly from the accident while indirect costs are resulting in the short and middle term indirectly. The indirect cost are being calculated to 4 to 10 times higher than the direct costs.

Assessing the costs of work accidents will help the researchers to analyse the monetary losses of lack-of-OHS in workplaces and results. In addition, tremendous amounts of economic losses due to lack of proper OHS are harming national economies in terms of macroeconomic stability and productivity. Despite this importance calculation of costs of work accidents to economies are rarely made, due to the hardship of calculation and estimate.

OHS systems and work accidents are usually analysed in the technical literature. However, the economic analysis of OHS is scarce with a macroeconomic perspective.

In 2023 more than 621 thousand accidents have happened in Turkey nationwide. In this study, the economic cost of work accidents to the Turkish economy are being calculated and estimated with the diverse methods used in the literature. While the study is assessing the total cost of work accidents with GDP per capita economic cost per accident, it also considered the losses by different sectors. The study also analyse the economic impact of the nine-fold increase in work accidents in Türkiye since 2012, over the Turkish economy and development potential.

Keywords: Work Accidents, Costs of Work Accidents, Direct Costs of Work Accidents, Indirect Costs of Work Accidents, OHS Regulation, OHS, Economic Analysis

Dış Ticaret ve Göç International Trade and Migration

Göç ve Dış Ticaret: Türkiye'de Suriyeli Mültecilerin ve Ticari Dışa Açıklığın İşgücü Piyasasına Etkileri

Erhan Pişkin, Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi, İktisat Bölümü, erhan.piskin@giresun.edu.tr, ORC-ID: 0000-0001-6580-7364.

Hasibe Nüget Keyif, Doktora Öğrencisi, Giresun Üniversitesi, İktisat Bölümü, hasibekeyif@outlook.com.tr, ORC-ID: 0000-0001-5122-0204.

Öz

Birleşmiş Milletler mülteci ajansına göre küresel mülteci nüfusu 2023 sonu itibarıyla 43,7 milyona ulaşırken bu mülteci nüfusunda en yüksek orana Suriyeli mülteciler sahiptir. Bunun yanında son on yılda mülteci nüfusu 3 kattan fazla artmış durumdadır ve bu mültecilerin yaklaşık %70'i komşu ülkelere yerleşmişlerdir. Göç idaresi istatistiklerine göre 2024 yılı itibarıyla Türkiye 3 milyondan fazla Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapan ülke konumundadır. Bu çerçevede, özellikle 2014 yılı sonrası Türkiye'ye gerçekleşen göç şoku ekonominin dinamiğini çok yönlü bir şekilde etkilerken, en fazla etkilediği alanların başında da emek piyasası gelmektedir.

Bu çalışmada bölgesel bazda Suriyeli mültecilerin ve ticari dışa açıklığın işgücü piyasasına etkileri analiz edilmiştir. Analizlerde vasıflı, vasıfsız, kadın, erkek ayrımı yapılarak analizler derinleştirilmiş ve politika yapıcılar için yararlı olacağı düşünülen mikro düzeyde bulgular elde edilmiştir. Bu amaçla Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 81 il bazında yayımlanan 2009-2019 yıllarına ait hane halkı işgücü istatistikleri mikro veri seti, ticari dışa açıklık oranları ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan göç verileri kullanılmıştır. Analizlerde öncelikle eğilim puanı eşleştirmesi (propensity score matching) yönteminden yararlanılarak gelişmişlik seviyesi açısından en benzer olan bölgeler seçilmiştir. Ardından farkların farkı (difference in differences) yöntemi kullanılarak göç şokunun ve ticari dışa açıklığın işgücü piyasası üzerindeki etkileri Logit modeliyle tahmin edilmiştir. Bu bağlamda, bu çalışma göç ve dış ticaretin işgücü piyasasına etkilerini birlikte değerlendiren ilk çalışma olarak literatüre bir katkı sunmaktadır.

Çalışmadan elde edilen bulgular ticari dışa açıklık ile istihdam arasında pozitif bir ilişki olduğuna ve istihdam olasılığını arttırdığına işaret etmektedir. Mülteci şoku ile istihdam arasında ise negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Buna göre mültecilerin işgücü piyasasına girmesi istihdam olasılığını düşürmüştür. Göç ve ticari dışa açıklığın birlikte etkisini gösteren etkileşim terimi ise ticari dışa açıklığın istihdam üzerindeki olumlu etkisinin mülteci şoku nedeniyle olumsuzla döndüğünü, bir başka deyişle, istihdam olasılıklarını azalttığını göstermektedir. Ayrıca çalışmadan elde edilen sonuçlar, mülteci şokunun vasıflı işgücünün istihdamı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olmadığına, vasıfsız işgücünün istihdamında ise istatistiksel olarak anlamlı ve negatif bir etkiye sahip olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Göç, İşgücü Piyasası, İstihdam, Dış ticaret, Ticari Dışa Açıklık, Farkların Farkı Yöntemi

Effect of Economic Uncertainty on the Participation in International Trade: Comparison of Developed and Developing Countries

Gülçin Elif Yücel, Doç. Dr., İstanbul Beykent Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü (İngilizce), elifyucel@beykent.edu.tr, ORC-ID: 0000-0002-5830-7588.

Bekir Aşık, Dr. Öğr. Üyesi., İstanbul Beykent Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü (İngilizce), bekirasik@beykent.edu.tr, ORC-ID: 0000-0002-2221-016X

Abstract

Correctly identifying the determinants of international trade is essential for formulating optimal policies to enhance trade performance. Various economic factors, such as national income levels, volatility of terms of trade, trade taxes, terms of trade, and institutional reforms influence participation in international trade. In addition to these variables, economic uncertainty stands out as a critical determinant of trade activity. The empirical literature commonly employs measures such as output volatility, the Economic Policy Uncertainty (EPU) index, and the World Uncertainty Index (WUI) to capture this uncertainty. We opted for the WUI due to its broader temporal coverage and more extensive country dataset.

This study investigates the impact of uncertainty—alongside real income, trade terms, foreign investment, tariff rates, and institutional quality—on international trade participation using a balanced panel dataset of 69 countries from 2002 to 2021, employing the two-step system Generalized Method of Moments (GMM) estimator. To deepen the analysis, we further categorized countries into three subgroups based on the World Bank's income classification: high-income, middle-income, and low-income. These subgroups consist of 32 high-income countries, 27 middle-income countries, and 10 low-income countries.

The findings vary significantly across these income groups. The WUI's effect on trade participation is statistically significant and negative for the entire sample and the middle-income group, whereas its impact is statistically insignificant for high- and low-income countries. In examining the influence of other selected variables, real income consistently shows a positive and statistically significant effect across all country groups. However, the other variables display varying effects depending on the income category. For instance, terms of trade negatively and significantly affect trade participation solely for the middle-income group, while foreign direct investment exerts a positive and significant influence across all groups except the low-income countries. Moreover, taxes on international trade exhibit a negative effect only when considering the entire sample.

The policy implications of these findings have been thoroughly analyzed, offering insights into how different economic variables shape international trade across diverse income brackets.

Keywords: The World Uncertainty Index, Participation in International Trade, Developed and Developing Countries, Dynamic Panel-Data Methods

Türkiye'nin İhracat Rekabetçiliğinin Belirleyicileri ve Değişen Dinamikler

Mert Can Duman, Doktora Öğrencisi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
mertcan.duman@gmail.com, ORC-ID: 0000-0002-6155-7633.

Öz

2002 yılında 36,1 milyar dolar olan Türkiye'nin ihracatı 2023 yılının sonunda 7 katına ulaşarak 255,6 milyar dolara yükselmiş, ancak aynı dönemde Avrupa Birliği Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı konumunu muhafaza etse de Türkiye'nin toplam ihracatı içerisindeki payı %48'den %41'e gerilemiştir. Türkiye bu dönemde ürün ve pazar farklılaştırması yoluyla ihracatı rekabetçiliğini geliştirmeyi amaçlamıştır. Öyle ki, aynı dönem değerlendirildiğinde Türkiye'nin toplam ihracatı içerisinde Avrupa Birliği'nin azalan payına karşı Yakın ve Orta Doğu, Kuzey Afrika, İslam İşbirliği Teşkilatı, Türk Cumhuriyetleri gibi ülke gruplarının payının arttığı görülmektedir. Bununla beraber, söz konusu dönemde Türkiye'nin ihracat rekabetçiliği üzerine yapılan tartışmalarda döviz kurunun belirleyici olduğunun da bahsi geçmektedir. 2002-2023 döneminde Türkiye'nin ihracat rekabetçiliğinin belirleyicileri üzerine yapılan bu çalışmada, döviz kurunun rekabetçilikte etkili olup olmadığı, etkili değilse diğer hangi faktörlerin rekabetçiliği belirleyen unsurlar olduğu soruları cevaplanmaktadır. 22 yıllık dönem için UN COMTRADE veri tabanından HS olarak adlandırılan Harmonize Mal Tanımlama ve Kodlama Sistemlerinin dört haneli ürün kodları ürün sınıflandırması kullanılarak yapılan çalışmada Fabrizio vd. (2007) çalışmasındaki metodoloji kullanılarak Türkiye'nin her bir ürün için başlangıç ve bitiş dönemlerindeki ihracat payı rekabetçilik göstergesi olarak kabul edilmekte, bahsi geçen çalışmaya ilave olarak rekabetçilik kalite (çalışmada ürün kalitesi Hausmann ve Hidalgo'nun (2009) ürün karmaşıklığı ile temsil edilmektedir), döviz kuru, ekonomik konjonktür ve kurumsal gelişmişlik (Dünya Bankası'nın Dünya Yönetişim Göstergeleri (WGI) ile) gibi değişkenlerle açıklanmaktadır. Çalışmanın diğer bölümünde ise söz konusu değerlendirmeler ihracat pazarları ve ürünlerin teknolojik kompozisyonu itibarıyla yapılarak Türkiye'nin ihracat rekabetçiliği üzerine dinamik bir analiz ortaya konulmaktadır. Çalışmayla birlikte, Türkiye'nin değer bazında artış gösterse de nitelik bazında arzu edilen düzeyde artış gösteremediği değerlendirilen ihracat kalıplarının rekabetçiliğinin belirleyicileri ışığında kapsamlı bir analizi yapılarak politika önerileri geliştirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İhracat Rekabetçiliği, Uluslararası Ticaret, Döviz Kuru, Pazar Analizi, Ürün Kalitesi

Ahlaki Ekonomi ve Edebiyat Moral Economics and Literature

Bir Ahlâki Ekonomi Denemesi: Türkiye İşçi Sınıfının Oluşumunda Aleviler ve Alevilik

Çiğdem Boz, Prof. Dr., Bağımsız Araştırmacı, cigdemboz@gmail.com,
ORC-ID: 0000-0002-0464-5725

Öz

Kolektif eylemlerin nedenlerini araştıran tarihçilerden biri olan E.J.Thompson 1963 yılında yayımlanan İngiliz İşçi Sınıfının Oluşumu adlı ünlü kitabında, 18. yüzyılın ikinci yarısından 19. yüzyılın ortalarına uzanan dönemde İngiltere'yi analiz eder. Eylemlerin nedenlerini gelenekte arayan Thompson'un analizi, 1971'de geliştirdiği "ahlâki ekonomi" kavramına dayanır. Toplumsal hareketlere "ahlâki ekonomi" çerçevesinden bakmak ise sıradan insanların iktisadi hayatlarının geleneksel bir ahlâki norma dayandığını savunmak anlamına gelir. Başka bir deyişle, "ahlaki ekonomi" kaynaklı kitlesel ve radikal tepkiler esas olarak sıradan insanın geleneksel adalet anlayışından kaynaklanır. Diğer Marksist tarihçilerden farklı olarak sınıf oluşumunu sadece üretim tarzlarına bağlamayan Thompson, işçi sınıfının oluşumunu da sanayi devrimi gibi yapısal nedenlerle açıklamaz. O'na göre işçi sınıfının oluşumunda sömürünün nasıl deneyimlediği önemlidir ve bu deneyimler gelenekler, değer sistemleri, düşünceler ve kurumsal biçimlerde somutlaşır. Sınıf bilinci de bu deneyimlerin kültürel terimlerle ifade edilmesinden başka bir şey değildir.

Thompson'un ele aldığı dönem iki hayat tarzı arasındaki bir geçiş dönemidir: Geleneksel kendine yeterli ekonomi anlayışından piyasa ekonomisine geçiş. Halkın geleneksel ahlâki ekonomisi ile yenilikçi piyasa ekonomisi arasındaki çatışmaları beraberinde getiren bu süreçte İngiliz işçi sınıfı, bu çatışmada geleneksel ahlâki kodlarını devreye sokarak kendini kurmuştur.

Türkiye'de benzer bir geçiş dönemini 1950 sonrasında tarihlendirmek mümkündür. Kırsal yapının çözülmeye başladığı ve piyasa ideolojisinin yeni ortaya çıktığı sürece paralel olarak sol hareket de farklı bir boyut almıştır. Özellikle 1960'larda kitleselleşmeye başlayan bir sosyalist hareketten bahsetmek mümkün. Bu dönem aynı zamanda yüzyıllar boyunca kırsalda izole bir yaşam sürmüş Alevilerin de kente göç etmeye başladığı yıllardır. İşte, solun kitleselleşmesi ve Alevilerin kentleşmesinin kesiştiği bu yıllarda kolektif eylemleri ve işçi sınıfı bilincini şekillendiren kültürel öğeler Alevilikten ödünç alınmıştır. Geleneğinde güçlü bir muhalif damar barındıran Alevilik, değişleriyle ve tarihi mirasıyla Türkiye sosyalizmine, eşitlik, adalet ve hak arayışı konusunda ilham vermiştir diyebiliriz. Bu çalışmada, ahlaki ekonomi kavrayışı çerçevesinde Türkiye işçi sınıfının oluşumunda etkili olan Alevilik değerleri ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ahlâki Ekonomi, İşçi Sınıfı, Alevilik

Üç Anadolu Kavrayışı ve Üç Toplum Tasavvuru: Yaşar Kemal, Kemal Tahir ve Mavi Anadolucular

Çiğdem Boz, Prof. Dr., Bağımsız Araştırmacı, cigdemboz@gmail.com,
ORC-ID: 0000-0002-0464-5725.

Fatih Kızıltaş, Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi Kamu Hukuku, kiziltas.fatih@gmail.com, 0000-0002-9593-3561.

Öz

Coğrafi bir bölgenin adı olan Anadolu, çoğu zaman kendisine farklı anlamlar yüklenen bir sığata dönüşür. Günlük dilde sık karşımıza çıkan “Anadolu insanı”, “Anadolu kadını”, “Anadolu köylüsü” vb. örneklerde olduğu gibi “Anadolu” sıfatı esasında farklı kültürel köklere gönderme yapar. Bu kültürel köklerin siyasi, dinsel ve ekonomik boyutları ise topluma dair çeşitli çıkarımlara yol açar. Kültürel kökler toplum yapısının anlaşılması açısından önemli olduğundan özellikle 1960’larda yoğunlaşan toplumsal yapı tartışmaları Türkiye toplumunun kültürel köklerine inmeyi gerekli kılmıştır. Elbette Türkiye gibi uzun bir imparatorluk geçmişine sahip, hem coğrafi hem de kültürel olarak Doğu ile Batı arasında kalmış bir toprak parçası-Anadolu- üzerinde kurulmuş bir ulus-devlet örneği için bu tartışmalar doğaldır.

Bu çalışmada üç farklı Anadolu kavrayışından kaynaklanan üç toplumsal yapı analizi tartışmaya açılacaktır. Edebiyatçılar ve onların eserleri üzerinden yürüteceğimiz tartışmanın bir diğer amacı da bu kavrayışların günümüze yansımalarını ele almak olacaktır. Bunlardan ilki Kemalist hümanizmin Anadolu uygarlıkları üzerinden temellendirilmeye çalışıldığı Mavi Anadoluculuk akımıdır. Bu akıma göre Anadolu Batı uygarlığının merkezidir o nedenle de kültürel köklerimiz Batıdır. Elitist ve laik karakterinden ötürü popülaritesi düşük olan bu akımın günümüzde Kemalistler ve solun bazı kesimleri tarafından benimsendiğini söyleyebiliriz. Sıkı bir Batıcılık eleştirisi ile tanınan Kemal Tahir ise Osmanlı’nın özgünlüğünü gösterme çabasıyla Asya Tipi Üretim Tazını savunmuş, Anadolu’yu Doğu medeniyetleri ile ilişkilendirmiştir. Marksist kavramlarla yola çıkan Kemal Tahir “kerim devlet” argümanı ile Osmanlı’nın adil bir devlet, Anadolu insanının da-Ortaçağ Batısı’ndan farklı olarak- hür olduğunu ileri sürmüştür. Bugün Tahir’in mirasını sahiplenenlere baktığımızda ise bunların daha çok Türk-İslam çizgisinde olduğunu görüyoruz. Üçüncü Anadolu kavrayışı ise Yaşar Kemal’e ait. Yaşar Kemal romanlarında karşımıza çıkan Anadolu, ne Doğulu ne Batıdır; Akdeniz kültür dünyasının bir parçasıdır. O’nun Anadolusu’nda ezilenler ve ezenler vardır. Ezilen mazlum halk baş kaldırmaya meyillidir ve devlet “kerim” değildir. Hepsinden önemlisi Yaşar Kemal’in Anadolusu çoğulcu ve göçebedir. O’nun romanlarında Anadolu’nun tüm kimlikleri farklı dilleri ve dinleriyle sahnededir. Anadolu’nun toplumsal yapısını “göçebe feodalizmi” olarak tanımlayan Yaşar Kemal’in fikirleri günümüzde daha çok sosyalist sol tarafından kabul görmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu, Yaşar Kemal, Kemal Tahir, Mavi Anadolucular, Toplumsal Yapı

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference of Economics and Society

Dec. 19-20, 2024 | TEPAV
Ankara, Turkey

Para Politikası ve Enflasyon

Monetary Policy and Inflation

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Euro Area Monetary Policy and Taylor Rules

Burçin Kısacıkoglu, Dr. Öğr. Üyesi, Bilkent Üniversitesi İktisat Bölümü,
bkisacikoglu@bilkent.edu.tr, ORC-ID: 0000-0002-0712-1898.

Abstract

Since the seminal works of Taylor (1993, 1999), the so-called “Taylor Rule” has become an essential tool in understanding modern monetary policy. The state-of-the-art models assume some version of these rules followed by central banks since they are a good summary of policy rates, and markets use these rules to forecast better or understand the current/future course of policy. This paper asks how useful standard Taylor rules are in understanding the euro area’s monetary policy. First, we estimate a version of the Taylor rule where policy rates are inertial and respond to deviations of inflation from its target (for both HICP and core HICP), and euro area wide unemployment from the NAIRU. Using the sample from 1994 to 2024, we show that this rule explains the dynamics of the policy rates during conventional times. A comparison of Taylor rule implied policy rates with survey expectations shows that the ECB should have been more aggressive towards inflation and more dovish during recessions relative to survey-implied policy rates. Moreover, the Taylor rule estimates show that the ECB should have raised policy rates sooner than the actual hike, whereas survey expectations closely tracked the ECB decisions. However, overall, the Taylor rule proposed in this study tracks the ECB decisions very well, except for the post-COVID inflation episode. We show that the difference between survey expectations and Taylor rule implied policy rates are higher during high inflation uncertainty since Taylor rule estimates cannot internalize second-order effects of high inflation. Finally, we show that, for core and non-core countries in the euro area, the Taylor rule estimates imply that policy rates had to be lower relative to the actual during recessions.

Keywords: Monetary Policy, Taylor Rules, European Central Bank, Survey Expectations, Inflation Uncertainty

Identifying Credit Supply Shocks: A New Approach and Evidence from the Eurozone

Esra Ugurlu, Dr., University of Leeds, E.N.Ugurlu@leeds.ac.uk, ORC-ID: 0000-0002-6212-7037.

Muhammad Ali Nasir, Dr., M.A.Nasir@leeds.ac.uk.

Abstract

This paper proposes a novel approach to identify credit supply shocks using data from the Bank Lending Survey of the Euro Area. By leveraging information on realised and expected changes in lending standards and demand conditions, we construct a measure of unanticipated changes in lending standards for consumer and enterprise loans. This measure captures exogenous and unanticipated variation in credit availability, such as changes in banks internal reassessment of the riskiness of their customers or introduction of a new regulatory and supervisory framework. Utilising the Local Projections method, we estimate the causal effects of unanticipated changes in lending standards on an array of macroeconomic indicators, such as real GDP, inflation, unemployment and trade balance. The results indicate that both consumer and enterprise credit supply shocks have qualitatively similar effects: an unanticipated easing in lending standards stimulates consumption, and real GDP, while reducing unemployment. However, while investment expenditures increase following an unexpected easing of enterprise lending standards, no comparable effect is observed for consumer lending. Additionally, we find that credit supply shocks for enterprise loans operate through both lower interest rates and increased lending volume, whereas for consumer loans, only the latter mechanism is statistically significant. These effects are symmetric – easing and tightening of lending standards generate opposite macroeconomic responses. Finally, our analysis shows that unanticipated changes in lending standards account for a relatively modest portion of the variation in our endogenous variables, with explained variation in forecast error peaking at 6.77%. Our key results are robust to accounting for the Global Financial Crisis, COVID-19 pandemic, economic uncertainty and using alternative measures of lending standards.

Keywords: Lending Standards, Credit Supply, Household Credit, Enterprise Credit, Local Projections

"Yüksek Enflasyon" Her Zaman ve Her Yerde Bir Döviz Kuru Olgusu mudur?

Tural Yusifzada, Research, Central Bank of the Republic of Azerbaijan, tural_yusifzada@cbar.az

Hasan Comert, Dr., Trinity College, hasan.comert@trincoll.edu,
ORC-ID: 0000-0002-1523-9423

Kagan Parmaksiz, Dr., Economics, Middle East Technical University, kaganp@metu.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-2694-3811

Öz

Dünya genelinde uzun bir süre boyunca düşük ve istikrarlı seviyelerde kalan enflasyonun ardından, son dönemde yaşanan küresel enflasyon artışı, ekonomistler arasında bu yükselişin altında yatan nedenler konusunda yeniden kapsamlı tartışmalara yol açmıştır. Bu çalışma, pek çok ülkede yaygın olan yüksek enflasyon düzeylerini anlamamıza katkı sağlayabilecek kritik bir kanalı inceleyerek bu tartışmaya katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

1961'den 2023'e kadar uzanan geniş kapsamlı bir tarihsel veri seti ve random effects panel probit modeli kullanarak yaptığımız araştırma, nominal döviz kuru değer kaybının farklı ekonomilerde ve dönemlerde 'yüksek enflasyon' dönemlerinin güçlü bir öngörücüsü olduğunu ortaya koymaktadır. Bu öngörü kabiliyeti, farklı gelir düzeylerine sahip ülkelerde de geçerliliğini sürdürmektedir. Yalnızca döviz kuru değer kaybına dayanarak yapılan 'yüksek enflasyon' tahminlerinde, yüksek gelirli ülkelerde %70, üst-orta gelirli ülkelerde %77 ve alt-orta gelirli ülkelerde %63 başarı oranına ulaşılmıştır. Ayrıca, gıda ve enerji fiyatları da enflasyonun diğer önemli belirleyicileri arasında yer almaktadır.

Bu bulgular, döviz kuru değer kaybını yüksek enflasyon için önemli bir erken uyarı sinyali olarak kabul etmenin, yalnızca daha zamanında ve etkili politika müdahalelerini mümkün kılmakla kalmayıp, aynı zamanda yüksek enflasyonun karmaşık dinamiklerini anlamada tarihsel döviz kuru hareketlerinin ve arz taraflı unsurların kritik rolünü vurgulaması açısından önemli sonuçlar taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yüksek Enflasyon, Döviz Kuru, Panel Probit Model

Post-COVID Inflation Dynamics and Its Distributional Effects in the UK: A Two Household SFC Model

Oktay Özden, Dr. Öğrencisi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, oozden@29mayis.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0001-5739-8783.

Abstract

This study proposes a UK Stock-Flow Consistent (UK-SFC) model that includes 115 behavioral equations representing six sectors of the UK economy: households, non-financial corporations, the financial sector, the public sector, insurance companies and pension funds, and the rest of the world. It examines the dynamics of post-COVID inflation and its distributional consequences, exploring how the income claims of economic agents impact inflation, thereby exacerbating income and wealth inequality. The model is calibrated to the year 2020 and generates current UK economic values, providing future forecasts with various scenario analyses up to 2035. Specifically, the model captures the profit inflation that emerged in the post-COVID era, and the study offers policy suggestions to mitigate the income conflicts driving inflation.

Keywords: SFC Model, The UK Economy, Income Claims, Post-COVID Inflation

Modern Fizik Bağlamında Para Politikasının Etkileri

Halil Küçükbiltekin, Dr., Finans Müdürü, Talia Makina ve Gıda Mad. San ve Tic. A.Ş. Gaziantep, hkbiltekin@gmail.com, ORC-ID: 0009-0006-6961-6497

Süleyman Değirmen, Prof. Dr., İktisat Anabilim Dalı, Mersin Üniversitesi, Mersin, suleymandegirmen@gmail.com, ORC-ID: 0000-0001-8750-652X

Mustafa Saltı, Prof. Dr., Fizik Anabilim Dalı, Mersin Üniversitesi, Mersin, musts6@yahoo.com, ORC-ID: 0000-0001-9700-8647

Öz

Ortodoks iktisat politikalarının Klasik Fizik anlayışı ve özellikle determinist yaklaşımı modern dünyamız için yeterli ve uygulanabilir olmadığı düşüncesi modern fizik ile iktisat arasındaki ilişkiyi spesifik bir konu bağlamında araştırma yapılmasına sevk etmiştir. Bu kapsamda çalışmanın amacı “para politikası ile modern fizik ilkeleri arasındaki ilişkiyi analiz etmektir. Bu doğrultuda, “Heisenberg’in Belirsizlik İlkesi” ve “Kuantum Mekaniğinin Kesikli Enerji Düzeyleri Durumu” bağlamında irdelediğimiz para politikası (özellikle “Fisher Miktar Kuramı”), çalışmamızda yeni bakış açılarıyla ele alınmıştır. Analizler için seçili ülkelerin 2011-2022 yılları (istatistiksel olarak tutarlı karşılaştırmalar yapabilmek için bu aralık seçilmiştir) arasındaki aylık, çeyrek ve yıllık dönemlerden oluşan enflasyon (tüketici fiyat endeksi), faiz oranı (kısa vadeli faiz oranları), Gayrisafi Yurt İçi Hasıla büyüme oranları (GSYİH- %) ve işsizlik oranlarından oluşan zaman serileri kullanılmıştır. Zaman serileri ile eşbütünleşme testi, varyans ayrıştırması, varyans etki-tepki testi ve nedensellik testlerinden oluşan ekonometrik analizler yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, Heisenberg’in Belirsizlik İlkesi penceresinden Fisher’in Miktar Teoremi’nin ifadesinin aksine, enflasyon ile faiz oranı arasında mutlak bir ilişki tespit edilememiştir. Ayrıca, “Kesikli Enerji Seviyeleri Durumu” bağlamında ekonomik düzlemde çoklu ekonomik dengelerin oluşabileceği düşüncesi oluşmuştur.

Anahtar Kelimeler: Para Politikası, Çoklu Denge, Modern Fizik

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference of Economics and Society

Dec. 19-20, 2024 | TEPAV
Ankara, Turkey

Toplumsal Cinsiyet

Gender Issues

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Dynamics of Gender Wage Gap: Quantifying the Role of Changes in Firm-Specific Wage Premiums

Mahmut Ablay, Ph.D Candidate, Department of Economics, McGill University, mahmut.ablay@mail.mcgill.ca, ORC-ID: 0009-0000-2524-9767.

Abstract

A growing body of evidence suggests that changes in firm-specific pay premiums contribute to the dynamics of earnings inequality. These changes may exacerbate gender earnings inequality if women are less likely to sort into firms experiencing increases in wage premiums, or if they tend to capture a smaller share of wage increases. Using linked employer-employee data from Canada spanning 2001 to 2019, I estimate a two-way fixed effects model that allows for gender-specific and time-varying firm pay premiums. I find that firms experiencing increases in pay premiums expand employment for both men and women. However, the wage gains women achieve through reallocation across firms experiencing increases in pay premiums are only about 67% of those achieved by men under similar conditions, offsetting approximately 24.3% of the progress in narrowing the gender earnings gap. I then quantify the two main factors driving these differentials: (i) sorting effect and (ii) pay-setting effect. I find that women are less likely to sort into firms experiencing wage growth and tend to capture a significantly smaller portion of these wage gains than men. The sorting effect accounts for approximately 12% of the total effect, while the pay-setting effect explains the remaining 88%. Both sorting and pay-setting differentials are particularly pronounced among younger workers. These disparities are closely tied to gender differences in the responses of pay premiums and employment to changes in productivity over time.

Keywords: Firm Pay Premium, Sorting, Pay-Setting, Gender Earnings Inequality

Perceptions on Gender, Income Distribution and the Role of the Government: A Survey¹

Arınç Boz, Research Assistant, PhD, Zonguldak Bülent Ecevit University,
arincoz@hotmail.com, ORC-ID: 0000-0002-4936-1339

Merve Erkol, Bağımsız Araştırmacı, ekolmerve0685@gmail.com,
ORC-ID: 0009-0002-0413-6346

Abstract

Starting from birth, people face different living conditions. The differences are family status, environment, education rights, etc. One of these differences varies by gender. Social habits, child-care, housework, and these kinds of roles and responsibilities are affected by gender. In short, gender means responsibilities and behavioural patterns that societies assign to women and men. Discussions about women's position, the effects of roles and responsibilities, their participation in the workforce, the conditions they work in, and the income they earn have been increasing, especially in the last fifty years. In spite of the improvements in the economic position of women since the second half of the twentieth century, there are still inequalities. The discussions about gender date back to 1792, with the contribution of Mary Wollstonecraft in the book *A Vindication of the Rights of Woman*. In addition to Wollstonecraft, it could be implemented that the gender theory was explained in Marxist discussions. The Marxist theory asserts that the capitalist system acts on women as a reserve labour force. The inequality in societies also manifests itself in income distribution. Besides the governments' efforts, it could be said that income is not distributed equally in the world. Because of the inequality, governments interfere in the market and redistribute income among people. Despite the efforts made by the governments, the perception and understanding of gender, income distribution, and the role of the government in society is vital. In national literature, there are limited studies about university students and their gender perception. With this study, it is predicted to contribute to the literature. Being the future generation, knowing the thoughts of young people about gender and the government has significance. In this context, the perception of university students was measured by survey method in terms of income distribution and the role of the government in Türkiye. The survey is limited to undergraduate students in their 3rd and 4th years of studying in the faculty of economics and administrative sciences at Zonguldak Bülent Ecevit University. A total of 158 individuals are included in the study sample. While 42.6% of the sample included in the analysis are men, 57.4% are women. According to the survey findings, 74.4% of the participants believe that income should be distributed equally between men and women, and 80.6% stated that women's earning income would increase fairness in income distribution. Additionally, 61.3% of the participants believe that the unequal distribution of income between genders is a problem for the government.

Keywords: Gender, Perception, Government, Türkiye

1. This research is supported within the scope of TÜBİTAK 2209-A University Students Research Projects Support Program.

İktisadi Yaşamda Kadınların Konumlandırılışına İlişkin Farklı Bir Perspektif: Silvio Gesell

Ozan Aras, Dr., Sinop Üniversitesi, ozanaras@sinop.edu.tr. ORC-ID: 0000-0003-2172-3147

Ebru Işık, Doç. Dr., Sinop Üniversitesi, eikutuk@sinop.edu.tr ORC-ID: 0000-0001-6001-527X

Öz

19. yüzyıl sonları ve 20. Yüzyıl başlarında yaşayan iktisadi düşünürlerin pek çoğu eserlerinde, kadının ekonomideki yerine ya sınırlı bir kapsam içinde ve çoğunlukla da eviçi işler bağlamda yer vermiş ya da hiç yer vermemiştir. Silvio Gesell ise çağının düşünürlerinden bu temelden ayrılmaktadır. Keynes'in "Genel Teori"de "fazlaca ihmal edilmiş bir peygamber olarak niteliği Silvio Gesell, özellikle faiz, para ve ranta ilişkin görüşleriyle kendinden sonra gelen iktisadi düşünürleri etkilemiş ve bu argümanları ile eleştirilere de tabi tutulmuştur. Ekonomiye ilişkin bütüncül yaklaşımı, reformist önerileri ve bir yandan da piyasa mekanizmasına yaptığı vurgu Silvio Gesell'i herhangi bir iktisadi yaklaşım içinde konumlandırmayı güçleştirmektedir. Piyasayı klasik yaklaşımdan farklı bir biçimde kurgulayan Gesell, piyasa mekanizmasının işlevsiz hale gelmesinin nedenini de faiz ve rant getirileri çerçevesinde ele almaktadır. Devletin iktisadi bir aktör olarak piyasaya müdahale etmesini de faiz ve rant getirilerini kontrol altına almak biçiminde sınırlayan Silvio Gesell, faiz ve rant nedeniyle ortaya çıkan dengesiz güç ilişkilerinin çözümünü de "serbest para" ve "rantın halka yeniden dağıtılması" biçiminde sunmaktadır. Gesell'in kadınların ekonomik yaşamdaki rolüne ilişkin çağının ötesindeki fikirleri de bu temelde rantın kadınlara pozitif ayrımcılık yapılacak biçimde devlet tarafından yeniden dağıtılmasıyla şekillenmektedir. Ayrıca rant politikasındaki önerdiği değişiklik kadınların tarımsal üretim açısından avantajlı bir konuma gelmelerini sağlayarak toplumsal hayatta da cinsiyet eşitsizliklerini ortadan kaldırmaya yardımcı olacaktır. Böylece Gesell'e göre kadınlar eviçinde tüketici konumunda olmaktan sıyrılarak ekonomide önemli aktörler haline gelecektir.

Bu çalışmanın amacı Silvio Gesell'in kadınların ekonomik hayata katılımı ve toplumsal yaşamdaki konumlarını iyileştirmeye dönük görüşlerini irdeleyerek günümüz toplumsal cinsiyet eşitsizliği tartışmalarına farklı perspektifle katkı sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Silvio Gesell, İktisadi Düşünce, İktisatta Kadın

Toplumsal Cinsiyet Çalışmalarının Sonuna mı Geliniyor?: Villa El Salvador, Peru Örneği

Cahide Göğüsdere, Dr., Hazine ve Maliye Bakanlığı, cahideb@yahoo.com,
ORC-ID: 0000-0002-6088-4595

Öz

Dünyada kent yönetimlerinin, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme çalışmaları hızlı bir süreçte devam etmektedir. Bu çalışmaların temel hedefi toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Kadınların ve erkeklerin gerek ekonomik ve gerekse sosyal konumları her ülkede farklıdır. Özellikle belediyelerin ekonomik ve sosyal faaliyetleri toplumsal cinsiyet temelinde kadınları ve erkekleri farklı şekillerde etkileyebilmektedir. Bu kapsamda incelendiğinde toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması hususunda yerel idareler temel yönetim birimleri olarak görülmektedir. Çünkü ekonomilerde hizmetler ve kaynaklar yerel idareler düzeyinde verilmektedir. Çalışmada Orta Amerika'da yer alan Villa El Salvador Belediye'sinin toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusundaki çalışmalarına yer verilecektir. Villa El Salvador'da toplumsal cinsiyet eşitsizliği meslek, sağlık, eğitim, yönetim gibi farklı alanlarda bulunmaktadır. 1981 yılında "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi" (CEDAW) imzalanmıştır. 1983 yılında Villa El Salvador belediyesinin uygulamaya koyduğu "Bir Bardak Süt" programı bu yöndeki çalışmaların bir başlangıcı olarak görülebilir. Bu program, kadınlardan oluşan "Kadınlar Halk Federasyonu" tarafından gıda ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik olarak başlatılan bir programdır. 1996 yılında ise "Kadın Gelişimi Enstitüsü" kurulmuştur. Bu tür olumlu gelişmelere rağmen toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik çalışmalar giderek azalmıştır. Örneğin; kadınlar erkeklere göre daha düşük oranlarda istihdam edilmektedir. Aynı zamanda kadınlar erkek meslektaşlarına göre daha az ücret almaktadırlar. Toplumsal cinsiyet karşıtı çalışmalardan biri de 2024 yılında devlet başkanı tarafından toplumsal cinsiyet izlerini taşıyan derslerin müfredattan kaldırılması olmuştur. Yaşanan bu tür gelişmeler ele alındığında, bazı ülkelerde toplumsal cinsiyet çalışmalarının sonuna mı geldiği sorusu akıllara gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Belediye, Eşitsizlik, Kadın, Erkek

Çevre ve İklim Environmental and Climate Issues

Çiftçilerin Damla Sulama ve Toprak Analizi Tercihleri: Türkiye'de Ayrık Seçim Deneyi

Oğuzhan Çelik, Araştırma Görevlisi, Dr. Öğrencisi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi,
oguzhancelikn@gmail.com

Shihomi Ara Aksoy, Dr. Öğr. Üyesi, Hacettepe Üniversitesi, sara@hacettepe.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0003-3424-2561

Öz

Son yüzyılda, iklim değişikliği, dünyanın en önemli sorunlarından biri haline gelmiştir. Konumu itibariyle iklim değişikliğinden en çok etkilenecek ülkelerden biri Türkiye'dir. Tarım sektörü ise iklim değişikliğinden en çok etkilenecek sektörlerden biri olacaktır. Dolayısıyla, tarım sektöründe düşük miktarda enerji ve su tüketimi olan, yüksek verimliliklerin sağlandığı sürdürülebilir bir tarımsal üretim ekosistemi oluşturmak elzemdir. Ancak, Türkiye'deki tarımsal sisteme bakıldığında bunun tam tersi bir durumun söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. Suyu daha az tüketen, bitki verimliliğine katkısı son derece yüksek olan damla sulama sistemlerinin kullanım oranı oldukça azdır. Damla sulama sistemi kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla çeşitli hibe ve kredi desteği projeleri verilmektedir. Projeler incelendiğinde, damla sulama sistemi kullanımında birtakım artışların meydana geldiği tespit edilmiştir. Ancak, bu politikalar, araştırmacılar tarafından en kritik eksik olarak nitelenen danışmanlık desteği sağlamamaktadır. Tarımsal verimliliğin artmasına büyük katkı sağlayan bir diğer etken olan toprak analizinde benzer senaryolar vardır. Damla sulama sisteminde olduğu gibi bu politikaların da yeterince etkin olmadığı görülmektedir. Çalışmalarda, bu uygulamaların yaygınlaştırılması hususunda çiftçi davranışlarının oldukça etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu sebepten, bu çalışmada, uluslararası düzeyde hangi faktörlerin üreticilerin toprak analizi yaptırma, damla sulama sistemi kullanma gibi sürdürülebilir tarım teknolojilerine adaptasyon davranışlarını etkilediği araştırılmış ve bu faktörler kullanılarak seçim deneyi için gerekli alternatifler (damla sulama sistemi paketleri, verimde potansiyel artış, tarımsal danışman, kredi miktarı, kredi faizi, kredi geri ödemesinin başlama süresi ve kredi vadesi) oluşturulmuştur. Mixed logit model kullanılarak elde edilen araştırma bulgularında faiz oranının tüm illerdeki çiftçiler için en önemli alternatif olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İklim Değişikliği, Toprak Analizi, Damla Sulama, Sürdürülebilir Tarım, Ayrık Seçim Deneyi

Türkiye'deki Bireylerin Neden Olduğu Sera Gazı Emisyonlarının Zaman Kullanımı Perspektifinden Analizi

Betül Öztürk Gündoğdu, Araştırma Görevlisi, Hacettepe Üniversitesi,
bozturkgundogdu@hacettepe.edu.tr, ORC-ID: 0009-0003-6641-0344

Eren Gürer, Dr. Öğretim Üyesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, egurer@metu.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0001-8238-1967

Öz

Paris Anlaşması, küresel ortalama sıcaklık artışını uzun vadeli ortalamaya kıyasla 2 santigrat derecenin altında sınırlamayı amaçlamaktadır. Türkiye, iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum için 2021 yılında Paris Anlaşmasını onaylamış ve 2053 yılına kadar net sıfır emisyona ulaşma taahhüdünde bulunmuştur. O tarihten bu yana Türkiye'de iklim politikalarının kararlaştırılması ve uygulanması ivme kazanmıştır.

Türkiye'de hanelerin neden olduğu sera gazı emisyonları son tüketicilerin neden olduğu toplam emisyonların yüzde 59'unu oluşturmaktadır. Ayrıca, bireylerin zaman kullanım alışkanlıkları, tüketim tercihlerinin önemli bir belirleyicisidir. Bu nedenle, bu çalışma Türkiye'de bireylerin günlük zaman kullanım tercihlerinin çevresel etkilerini analiz etmektedir. Bu amaçla, çevresel olarak genişletilmiş girdi-çıkı tablosu EXIOBASE ve TÜİK Zaman Kullanım Anketini, TÜİK Hanehalkı Bütçe Anketleri yardımıyla harmonize ettik. Ardından bireylerin zaman kullanım faaliyetlerinin saatlik sera gazı emisyon yoğunluklarını hesapladık. Sonraki adımda ise bireylerin zaman kullanım alışkanlıklarını ve buna bağlı sera gazı emisyonlarını demografik gruplara göre tanımladık.

Bu çalışma gelişmekte olan bir ekonomi olan Türkiye'de sera gazı emisyonlarını zaman kullanımını perspektifinden analiz eden ilk çalışmadır. Çalışmada yüksek sera gazı emisyon yoğunluğu sergileyen faaliyet kategorileri belirlenerek bu tür faaliyetlerde kullanılan ürünlerin sera gazı içeriğini azaltma ihtiyacı vurgulanmaktadır. Ulaşılan sonuçlar farklı demografik grupların zaman kullanım bileşimlerini değiştirerek sera gazı emisyonlarını azaltmak için çeşitli olasılıklara işaret etmektedir. Bu çalışma politika önerilerini yerelleştirerek ve çeşitli demografik grupların ihtiyaçlarını belirleyerek bireylerin çevre dostu alışkanlıklar edinmelerini ve karbon ayak izlerini azaltmalarını sağlamak için politika yapıcılara bir yol haritası sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sera Gazı Emisyonu, Zaman Kullanım Analizi, İklim Değişikliği, Hanehalkı Davranışları, Çevre Dostu Yaşam Biçimi

Türkiye'de Yabancı Yatırımların Çevresel Kuznets Eğrisi Çerçevesinde STIRPAT Analiziyle İncelenmesi

İbrahim Yıldırımçakar, Dr. Öğr. Üy., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi,
ibrahimyildirimcakar@yyu.edu.tr, ORC-ID: 0000-0002-1933-9798.

Tunahan Aslan, Dr. Öğrencisi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, tunahanaslan@gmail.com,
ORC-ID: 0000-0001-8958-699X.

Zafer Kanberoğlu, Prof. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, zkanberoglu@yyu.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-4440-4133.

Öz

Doğrudan yabancı yatırımlar, ekonomik büyümede ve sürdürülebilirlik konusunda olumlu katkıları sunsa da çevresel etkileri bakımından tartışmalı bir konu haline gelmiştir. Doğrudan yabancı yatırımlar, ucuz işçiliğin olduğu ve önemli ticaret noktasındaki yakın coğrafi konumuna göre şekillenmektedir. Genellikle yüksek teknolojik ürün yatırımlarının gerçekleşmesiyle ekonomik büyümenin gelişimine katkı sağlamaktadır. Bu katkılar, sadece ekonomik büyümeyle sınırlı kalmayıp, işsizliğin düşürülmesi ve teknolojinin aktarımı gibi birçok avantajı da vardır. Bu sağladığı avantajlarla birlikte, bazı yabancı yatırımların çevresel uygulamaları göz ardı edilmesi durumlarından dolayı uzun dönemde sürdürülebilir kalkınmayı sekteye uğratabilmektedir. Bu çalışma, Türkiye'ye yapılan doğrudan yabancı yatırımların, çevresel etkisini etkileyip etkilemediğini ve bu ölçünün hangi düzeyde olduğunu tespit etmektedir. Çevresel Kuznets eğrisi teorisi, ekonomide ilk safhada büyümenin çevresel tahribatlara neden olabileceğini ancak belirli bir eşik değerinin ardından çevresel tahribatlarının azalacağını ifade etmektedir.

Türkiye'nin uluslararası ticarete yakınlığı ve yabancı yatırımcıların ilgisini çekecek ekonomik koşulların sağlanmasından dolayı artış gözlendiğinden dolayı bu çalışma, çevresel etkilerin incelenmesinde literatüre önemli katkı sunmaktadır. Bu bağlamda, STIRPAT analizi yöntemiyle 2000:1-2024:6 dönemi baz alınarak aylık frekanslarla incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, çevresel bozulmanın nüfus yapısı, gelir durumu ve teknolojiye bağlı olarak değiştiğini göstermiştir. Ayrıca, yabancı yatırımların, yenilenebilir enerji sektöründe çevreye olumlu katkılar sunarken yenilenemez enerji ve sanayi sektörlerinde çevreyi kirletici olumsuz etkilerde bulunduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda çalışma ayrıca politika yapıcılara, yabancı yatırımcıları çekerken çevresel etkileri de dikkate alarak değerlendirmesini ele alması konusunda önerilerde bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Yabancı Yatırımlar, Çevresel Kuznets Eğrisi, STIRPAT analizi

Yenilenebilir Enerji Tüketimi, Geri Dönüşüm ve İklim Değişikliğinin Büyüme Üzerindeki Etkileri: E7 Ülkeleri

Medine Acar, Bağımsız Araştırmacı, medineeacarr@gmail.com, ORC-ID: 0000-0003-0527-2905

Rümeysa Buket Öner, Dr. Öğrencisi., Süleyman Demirel Üniversitesi, rumeysabuketoner@gmail.com, ORC-ID: 0000-0002-5554-5564

Ayşe Nur Çırak, Araş. Gör., İstanbul Medipol Üniversitesi, aysenurcirakk8@gmail.com, ORC-ID:0000-0001-7988-0706

Öz

Sanayileşmeyle beraber üretimde emek gücünün yanı sıra makineler de üretime dahil edilerek kısa sürede daha fazla üretim elde edilmiştir. Bu durum ülkelerin büyümesine katkı sağlarken bir yandan da doğal kaynakların tahrip edilmesine neden olmuştur. Bu gelişmeler iklim değişikliği, küresel ısınma, su kıtlığı vb. birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Birleşmiş Milletler (BM) çevresel sürdürülebilirlik ile ekonomik büyümeyi uyumlu yürütebilmek için 2016 yılında tüm ülkelerin uyması gereken Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini yürürlüğe koymuştur. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin ana teması ise bugünün ihtiyaçlarını karşılarken gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılama kapasitelerini tehlikeye atmamak için ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğin birlikte uygulanmasıdır. Bu amaçla BM, 2030 yılına kadar dünyada yeşil büyüme ve sürdürülebilir kalkınmanın gerçekleşmesi için bir takım hedefler ortaya koymuştur. Bu hedeflerin birçoğunda iklim değişikliği sorununun bir tehdit olmaktan çıkarmak, yenilenebilir enerji tüketimi ve atıkların geri dönüşümünü sağlamak yer almaktadır.

Bu çalışmada, Türkiye'nin içerisinde bulunduğu E-7 ülkeleri (Çin, Hindistan, Rusya, Brezilya, Meksika, Endonezya ve Türkiye) için 2000-2023 yılları arası döneme ait verilerle panel nedensellik analizi yapılmıştır. Bu çalışmada amaç; yenilenebilir enerji tüketiminin, geri dönüşümün ve iklim değişikliğinin büyüme üzerindeki etkilerini E-7 ülkeleri örneğinde 2000-2023 yılları arası dönem için test etmektir. Çalışmada, kişi başına düşen GSYİH, büyüme oranı, iklim değişikliği performans endeksi, geri dönüşüm oranı, yenilenebilir enerji oranı değişkenleri kullanılmıştır. Çalışmanın analiz kısmında panel nedensellik analizi için yatay kesit bağımlılık testleri, durağanlık testleri, homojenlik testleri ve nedensellik testleri yapılmıştır. Son olarak değişkenler arasında uzun ve kısa dönemli etkileri ölçmek için gerekli testler ve eşbütünleşme testleri yapılarak analiz tamamlanmıştır. Çalışmanın sonucuna göre, E-7 ülkeleri için sürdürülebilir bir ekonomik büyüme politika önerisi geliştirilmiştir. Türkiye'nin gelecek dönemde E-7 ülkeleri içerisindeki yeri ve önemine ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir Enerji Tüketimi, Geri Dönüşüm, İklim Değişikliği, Ekonomik Büyüme, E-7 Ülkeleri, Panel Veri Analizi.

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference of Economics and Society

Dec. 19-20, 2024 | TEPAV
Ankara, Turkey

Coğrafya ve Kurumlar Geography and Institutions

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Geography and Economic Development: Subnational Evidence from Türkiye

M. Aykut Attar, Dr., Department of Economics, FEAS, Hacettepe University, maattar@hacettepe.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0003-0142-713X

Seda Başıhoş, Dr., University of Cambridge, King's College, UK, sb2626@cam.ac.uk,
ORC-ID: 0000-0001-8014-2065

Abstract

We investigate the geographical foundations of economic development in Türkiye by estimating various econometric models. We first construct a novel subnational database of geographical indicators by using raw georeferenced data at three subnational levels: provinces ($n = 81$), districts ($n = 973$), and equally-sized (artificial) hexagons ($n = 1,842$) we create as the smallest subnational units. The geographical indicators we focus on include location variables such as latitude and longitude, topography variables such as elevation and ruggedness, climatic variables such as temperature and precipitation, and others such as river length density, lake area density, caloric suitability, distance to the nearest seacoast, etc. We measure economic development by real GDP per capita at the province level, by socioeconomic development index at the district level, and by nighttime luminosity at the polygon level. Using both the LASSO methodology and the Hendry/LSE approach, we demonstrate that topographical and climatic variables have sizable robust and separately identified effects on economic development. We also show that the distance to the seacoast has a separate direct effect on economic development even when topographic and climatic variables are controlled for. These results help us identify the ultimate underlying causes that govern the historical selection of cultural traits and institutions that in turn explain the diverging patterns of economic development in present-day Türkiye.

Keywords: Geography, Development, Georeferenced Data, Remote Sensing, Fundamental Causes.

Çağdaş Optimalist Piyasa Ekonomisi ve Türkiye

Erdal Türkkan, Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, erdalturkkan@hotmail.com

Öz

Bu tebliğin ilk amacı, görünür ve görünmez özellikleri ile giderek belirginlik kazanan çağdaş optimalist piyasa ekonomisi kavramına açıklık kazandırmak ve bu kavramı tartışmaya açmaktır. İkinci olarak bu tebliğ, Türkiye'nin optimalist piyasa ekonomisine geçiş sürecinde hangi aşamada olduğunu tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çağdaş piyasa ekonomisini Aşağıdaki gibi tanımlamak mümkündür.

Çağdaş piyasa ekonomisi, klasik ve yeni ekonomik sorunların çözümünde piyasa, devlet, firma ve dış dünyadan oluşan dört oyuncunun etkili olduğu, her oyuncunun etki alanının, ekonomik sorunları çözmeye gösterdiği nispi üstünlüklere göre belirlendiği, bu oyuncuların mutlak ve nispi üstünlüklerindeki değişimlere göre etki alanlarının da değişebildiği ve optimal bir biçimde şekillenme eğiliminde olduğu, adil rekabet kurallarının her alanda etkili olduğu, ekonomik ve siyasi özgürlüklerin minimal düzeyde kısıtlandığı ve titizlikle korunduğu, kaynak tahsisinde ulusal ve küresel piyasaların ve fiyat sisteminin baskın olduğu ileri uluslararası bütünlüşmeye dayalı bir ekonomidir.

Çağdaş piyasa ekonomisini optimalist piyasa ekonomisi, özgürlükçü rekabetçi dışa açık gelişmiş piyasa ekonomisi olarak da adlandırmak mümkündür. Aşağıda bu optimalist özelliğin şekil yardımı ile açıklanmasına çalışılacaktır.

Çağdaş piyasa ekonomisinde gerçekleşen optimumun temel özelliği, kaynak tahsisinde etkili olan dört temel yönlendirici veya düzenleyicinin etki alanında herhangi bir değişiklik yapılarak toplumun refah düzeyinin hissedilir ölçüde yükseltilmesinin mümkün olamamasıdır.

Çağdaş piyasa ekonomisinin optimalist niteliğini iki kavram yardımı ile açıklamak mümkündür. Bunlar, etkinlik (efficiency) ve etkililik (effectiveness) kavramlarıdır. Bkz: Şekil 1.

Etkinlik, dört oyuncunun her birisinin etkili olduğu alanda işlevini iyi bir biçimde yapmasını ifade eder. Şekil 1 de dik eksenlerdeki e noktası minimum kabul edilebilir etkinlik düzeyinin sağlandığı noktayı ifade etmektedir. e noktasında o oyuncunun etkili olduğu alanda sahip olduğu üstünlüklerinin zafiyetlerinden yüksek olması söz konusudur. O halde e noktasının altında kalan noktalar etkin değildir. e noktasından yukarı doğru çıkıldıkça etkinlik artmaktadır. Etkililik ise her etki alanında dört oyuncudan nispi olarak en yüksek mutlak üstünlüğe sahip olanın seçili olmasını gerektirir. Şekil 1'de yatay eksen üzerindeki f noktası minimum kabul edilebilir etkililiğin sağlandığını gösterir. Bu noktanın solunda kalan noktalarda etkililik sağlanmamıştır. Buna karşılık f noktasının sağında kalan noktalarda etkililik giderek artmaktadır.

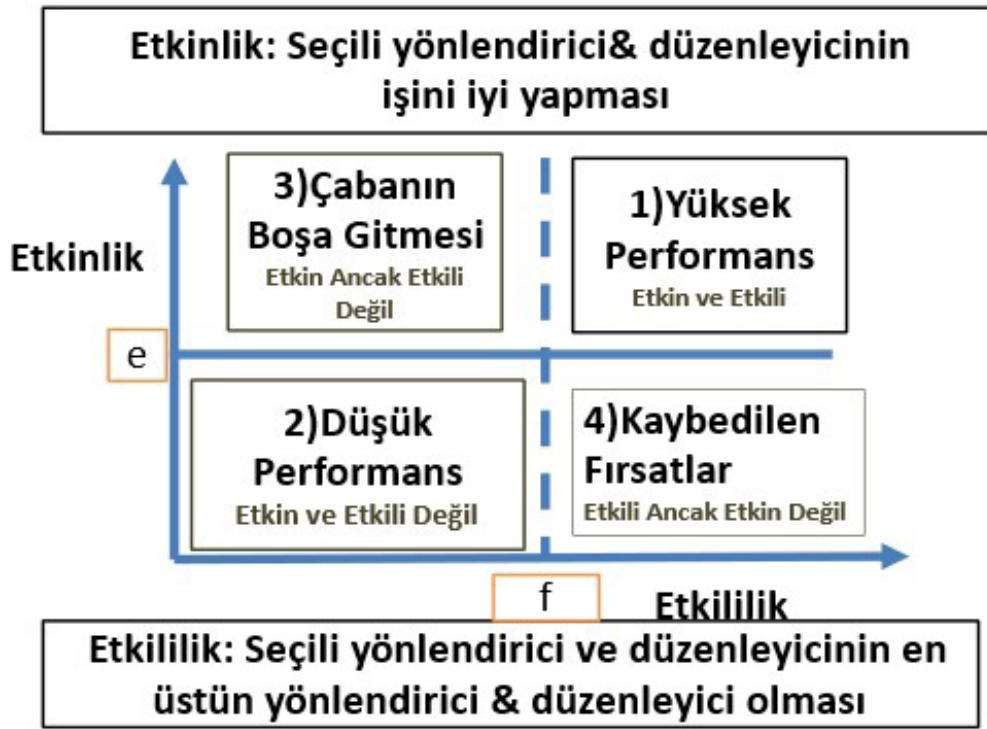
Optimumun sağlanabilmesi veya en iyi performansa ulaşılabilmesi için bir oyuncunun etkili olduğu alanda hem etkinlik koşulunun hem de etkililik koşulunun aynı anda yerine getirilmesi gerekir. Bu koşul Şekil de 1 numaralı bölgede gerçekleşmektedir. Şayet bu iki koşul da yerine geti-

rilemiyorsa, optimumdan uzaklaşma ve düşük performans söz konusu olacaktır. e nin altında, f 'nin solunda kalan alanlarda hem etkinlik hem de etkililik sağlanmamıştır (Bakınız Şekil 1'de 2 numaralı bölge). Şayet etkinlik koşulu yerine getirilmiş, ancak etkililik koşulu sağlanamamışsa, yapılan çabaların boşa gitmesi ve optimuma ulaşamaması söz konusudur. (Bakınız 3 numaralı bölge). Nihayet, etkililik koşulu sağlanmış, ancak etkinlik sağlanamamışsa, önemli fırsatlar kaçırılıyor demektir (Bakınız şekilde 4 numaralı bölge).

Şüphesiz Türkiye de çağdaş piyasa ekonomisinin bazı temel özelliklerine sahip görünmektedir. Türkiye'de de dört oyuncunun (piyasa, devlet, firma ve dış dünya) etkili olduğu bir piyasa ekonomisi vardır. Türkiye'de de bu oyuncuların etkinlik düzeyinde önemli gelişmeler olmuştur. Ayrıca Türkiye'de de bu oyuncuların etki alanlarının belirlenmesinde etkililik düzeyinde bazı önemli ilerlemeler sağlanmıştır. Ancak Türkiye'nin optimizasyon süreçlerinin kendiliğinden çalışmasını sağlayacak dinamikler konusunda önemli sorunları vardır.

Anahtar Kelimeler: Hukuk ve İktisat, Optimalist Piyasa Ekonomisi, Etkinlik ve Etkililik, Türkiye Ekonomisi

Şekil 1. Çağdaş Piyasa Ekonomisinde Optimumun Etkinlik ve Etkililik Koşulu

Hukukun Üstünlüğü Sürdürülebilir Kalkınma Üzerinde Etkili mi? E-7 Ülkeleri Üzerine Bir Araştırma

Başak Özarslan Doğan, Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, bozarslan@gelisim.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-5126-7077

Öz

Hukukun üstünlüğü kavramıyla bir toplumdaki veya ülkedeki kişi ile kurumların hukuka bağlı olduğu, hiç kimsenin hukuk kurallarının üstünde yer alamayacağı ve uyuşmazlıkların çözümünde hukuk kurallarının esas alınacağı ifade edilmektedir. Sürdürülebilir bir kalkınma içinse hukukun üstünlüğünün tesis edilmesi gerekir. Nitekim Birleşmiş Milletler sürdürülebilir kalkınma hedefleri arasında hukukun üstünlüğüne de yer verilmiştir. Birleşmiş Milletler, hukukun üstünlüğünü sağlamak amacıyla ulusal ve uluslararası düzeylerde hukukun üstünlüğünü teşvik edilmesi, herkesin adalete eşit erişimini sağlanması, ayrımcı olmayan kanunların düzenlenmesi, şeffaf ve hesap verebilir kurumların oluşturulması, rüşvet, yolsuzluk ve kara para ile mücadele ile çeşitli suçların önlenmesini sağlamak yönünde hedefler oluşturmuştur. Bu çalışmada, E-7 ülkelerinde hukukun üstünlüğünün sürdürülebilir kalkınmada ne kadar etkili olduğunu ampirik olarak araştırılması hedeflenmiştir. Bu bağlamda hukukun üstünlüğü ve sürdürülebilir kalkınma ilişkisi 2002-2019 yılları arasındaki verileri içeren panel veri seti ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın ampirik tahmin stratejisinde, Parks-Kmenta Tahmincisi yönteminden yararlanılmıştır. Tahmin sonuçları, hukukun üstünlüğünün sürdürülebilir kalkınma üzerinde olumlu ve istatistiksel olarak anlamlı olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, GSYİH, doğrudan yabancı yatırım değişkenlerinin de sürdürülebilir kalkınma üzerinde pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkisi olduğu bulgusuna ulaşırlken, nüfus artışı değişkeninin sürdürülebilir kalkınma üzerindeki etkisi ise istatistiki olarak anlamlı olmakla birlikte negatiftir.

Anahtar Kelimeler: Hukukun Üstünlüğü, Panel Veri, Sürdürülebilir Kalkınma

Politik Konjonktür Teorisi: Başkanlık Sistemleri Üzerine bir Uygulama

Şerife Deniz Kolat, Dr. Öğr. Üyesi, Batman Üniversitesi, serifedeniz.us@batman.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-7831-7150.

Deniz Göktaş, Öğr. Gör., Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, deniz.goktas@bilecik.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-9493-0991

Öz

Politik konjonktür teorileri seçim öncesi zamanlarda iktisat politikası araçlarının iktidarlar tarafından ekonomik amaçların yanı sıra ekonomik olmayan amaçlarla da kullanıldığını ve bu durumun ekonomiyi nasıl etkilediğini incelemektedir. Genel olarak fırsatçı politik konjonktür teorilerinin temelinde seçim öncesi dönemde genişletici para politikalarıyla enflasyonu mümkün olduğunca düşük tutarak işsizliği azaltmak ve seçim sonrası dönemde daraltıcı para politikalarıyla seçim öncesi dönemde yaratılan enflasyon ile mücadele etmek yer almaktadır. Dolayısıyla politikacıların yeniden seçilme isteğinden dolayı politik müdahale bazlı ekonomik genişleme ve daralma dönemleri gözlenmektedir. Bu çalışma başkanlık sistemi olan ülkelerden ABD, Brezilya, Arjantin, Bolivia, Ekvador, Nikaragua, Venezuela ve Türkiye için politik konjonktürün varlığını araştırmaktadır. Türkiye 2017 yılında gerçekleştirilen referandum ile bir tür başkanlık sistemi olan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçmiştir. Bilindiği gibi başkanlık sistemi pek çok ülkede uygulanmaktadır. Örneklem ülkeleri belirlenirken başkanın tek bir dönem için seçildiği ülkeler (Meksika), ile demokratik rejime sahip olmayan ülkeler örneklem dışında bırakılmıştır. Araştırmaya konu veri seti 2000-2024 yılları arasını kapsamakta olup her bir örneklem ülkesinde gerçekleştirilen tüm seçimler araştırmaya dahil edilecektir. Seçimlerin etkisini araştırmak için her bir seçim dönemi için kukla değişken atanacaktır. Türkiye için ise seçimlere ek olarak referandumlar da analize dahil edilecektir. Bai-Perron (2003) yapısal kırılma testi uygulanarak çalışmaya konu dönemde ekonomik ve politik etkinin birbirinden ayrıştırılması sağlanacaktır. Birim kök testleri elde edilen yapısal kırılma sayılarına uygun olarak belirlenecektir. Kamu harcamaları, faiz indirimleri banka kredileri ve kurumlar vergisi indirimlerinin seçim öncesi ve sonrası dönemdeki eğilimleri üçer aylık zaman periyotlarında ARIMA modeli yardımıyla incelenecektir. Yapılacak analizler sonucunda söz konusu değişkenlerde gözlemlenen değişikliklerin politik konjonktür teorileri ile uyumlu olup olmadığı değerlendirilecektir. İncelenen dönemde araştırmaya konu çoğu değişkenler bağlamında gözlemlenen değişikliklerin tüm örneklem ülkelerinde politik konjonktür teorileri ile uyumlu olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Politik Konjonktür, Zaman Serisi Analizi, Başkanlık Sistemi

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference of Economics and Society

Dec. 19-20, 2024 | TEPAV
Ankara, Turkey

İşgücü Piyasaları ve Gelir Dağılımı Labour Markets and Income Distribution

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

The Redistributive Impact of Transfers in Turkey: Methodological Issues and Evidence from Micro-Data

Abuzer Pinar, Prof. Dr., Ankara Medipol University, Faculty of Economic, Social and Administrative Sciences, abuzer.pinar@ankaramedipol.edu.tr, ORC-ID: 000-0003-2208-1326.

Burça Kızıllırmak, Prof. Dr. Ankara University, Faculty of Political Sciences, abkizilirmak@gmail.com, ORC-ID: 0000-0003-3247-7586

Abstract.

Despite that economic growth tends to assume principal importance in many emerging market economies, it is often argued that the social dimension of sustainable development should not be left aside. Turkey is one of those countries faced sequential economic crises in 1990s, and a severe twin crisis in 2000-2001. A major part of the policy advices includes contractionary fiscal policies, and those applications have significant consequences for various segments of the society. However, the redistributive impact of such policies seems to be controversial. Conventional measures such as Gini index do not straightforwardly catch the impact. In this paper, we first discuss the methodological issues on inequality measures. We then compute General Entropy (GE) and Atkinson (A) indices along with Gini coefficient to evaluate the income distribution and the impact of transfers. The results show that GE and A better catch the desirable properties of the inequality measures. It seems that public social transfers moderately improve the income distribution, while public in-kind transfers are regressive. Finally, both cash and in-kind private transfers resulted in regressive outcomes.

Keywords: Income Distribution, Inequality, Transfers, General Entropy Index, Atkinson Index.

Türkiye’de İşçi Devri ve Yeni İşlerin Getirisi: 2005-2019 Hanehalkı İşgücü Anketlerinden Çıkarımlar

Sezgin Polat, Prof.Dr., Galatasaray Üniversitesi, ORC-ID: 0000-0002-8902-1312

Mustafa Ulus, Doç.Dr., Galatasaray Üniversitesi, ORC-ID: 0000-0002-3970-4246

Öz

Türkiye’de her dört çalışandan biri mevcut işinde bir yıldan daha kısa bir süredir çalışmaktadır. Benzer şekilde, her dört çalışandan biri son bir yıl içinde işinden ayrılmıştır. Bu oranlar ücretli çalışanlar arasında her üç kişiden birine yükselmektedir. Toplam işe giriş ve çıkışlar ile net istihdam değişiminin farkı olan işçi akımı fazlası da 2005 yılında toplam istihdamın %25’i iken 2019 yılında %55’e yükselmiştir. Birçok gelişmiş ülke brüt işçi akımındaki azalma ve işgücü piyasasındaki durgunluktan endişe ederken, Türkiye işgücü piyasası tam tersi yönde artan işçi devir hızından kaynaklanan sorunlar yaşıyor gibi görünmektedir. Buna rağmen Türkiye’de işçi akımları yeterince ele alınmamıştır.

Bu çalışmada, ilk olarak 2005-2019 TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketlerini kullanarak Türkiye’deki işçi akımlarında meydana gelen değişimleri ve farklı demografik grupların bu değişimlerden nasıl etkilendiğini ele alıyoruz. Daha sonra, mevcut işinde çalışmaya son 12 ay içerisinde başlayan çalışanlarla mevcut işindeki bir yıldan uzun süredir çalışanlar arasındaki ücret farklarını kıdem süresini dikkate alarak tahmin ediyoruz.

İşçi devri, yaratıcı yıkımı ve büyümeyi teşvik eden, aynı zamanda işler arası geçiş yoluyla verimliliği ve dolayısıyla işçi refahını artıran bir sürecin göstergesi olabilir. Ancak, betimleyici analizlerimiz işçi devrindeki artışa bağlı olarak işgücü piyasasındaki katmanlaşmanın derinleştiğine ve bir grup çalışanın geçici/kötü işlerle işsizlik döngüsünde sıkışıp kaldığına işaret etmektedir. İşçi akımlarındaki artıştan en fazla düşük eğitimli/vasıflı çalışanlar etkilenmiştir. Üstelik, bu kategoride işçi devri her yaş grubunda çok büyük oranda artmıştır. Buna karşın, eğitimli/vasıflı çalışanlar arasında işçi devrindeki artış esas olarak gençlerden kaynaklanmaktadır ve daha zayıftır. Mevcut işinde son 12 ay içerisinde işe başlayanların büyük kısmı iş değiştirenlerden oluşmaktadır ve zaman içerisinde iş değiştirenlerin oranı artarken işsizlikten veya işgücü dışından istihdama geçişlerin oranı çok değişmemiştir. Buna ek olarak, yeni başlayan işlerin içerisinde geçici işlerin oranı çok hızlı bir şekilde yükselmiştir.

İşçi akımlarındaki değişimin ücretler üzerindeki etkisine dair bulgularımız, son 12 ay içinde iş değiştiren işçilerin, devam eden işlerinde kalan işçilere kıyasla daha düşük ücretler aldıklarını göstermektedir. Özellikle işgücü dışından gelerek işe giren kişiler için negatif etki daha da yüksektir. Ayrıca, farklı alt örneklemeler kullanarak gerçekleştirdiğimiz tahminler, işe yeni başlayan kişilerle 1-2 yıl kıdemi olan çalışanlar arasındaki ücret farkının kadınlar ve iyi eğitimli işçiler için daha büyük olduğunu ortaya koymaktadır. Başka bir ifadeyle, sonuçlarımız deneyimin getirisi yüksek olduğunda iş değiştirmenin daha maliyetli olabileceğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: İşçi Devri, İşe Giriş, İşten Çıkış, Ücret Farkı

Türkiye’de Maaş, Ücret ve Aylıkların Asgari Ücrete Yakınsaması Sorunu ve “Sosyal Yenilenme” İhtiyacı

Aykut Kibritçioğlu, Prof. Dr., Türk-Alman Üniversitesi, İİBF İktisat Bölümü, İstanbul, Türkiye, kibritcioglu@tau.edu.tr, ORC-ID: 0000-0002-4159-6512

Öz

Asgari ücret, bir işçinin bir ay boyunca tam zamanlı çalışması karşılığında alabileceği ve gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım gibi temel ihtiyaçlarını asgari düzeyde karşılamasına yetecek en düşük ücret tutarıdır. Asgari ücret sistemi, genelde genç ve deneyimsiz işçilerin işgücü piyasasına girişlerini desteklemek ve gelir dağılımında adaleti sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Türkiye’de son yıllarda sık sık, asgari ücret düzeyinin üstünde gelir elde eden işçi ve memurlara ve onların emeklilerine yapılan aylık ödemelerin hızla asgari ücret düzeyine doğru azaldığı (ve hatta onun da altında seyrettiği), böylece sonuçta sistemin hem (enflasyonun sebep olduğu reel gelir kayıpları nedeniyle) asgari ücrete tabi çalışanların, hem de gelirleri “asgarileşen” diğer çalışan ve emeklilerin aleyhine işlediği ileri sürülmektedir. Bu çalışmada; çalışanların ve emeklilerin durumu ilgili istatistikler ayrıntılı ve karşılaştırmalı olarak incelenerek, çalışanlara ve emeklilere yapılan aylık ödemelerin asgari ücrete yakınsaması sorunu (daha önce literatürde yapılanlardan çok daha) geniş ve yaygın biçimde ampirik olarak sergilenip bu soruna çözüm için çeşitli politika önerileri geliştirilip tartışılmaktadır. Çalışma, özetle, (1) Türkiye’deki mevcut tek ve genel asgari ücret uygulamasının terk edilerek, çalışanların vasıflarına, becerilerine, deneyimlerine ve yaşlarına göre değişen çoklu bir asgari ücret ve maaş sistemine geçilmesini, (2) asgari ücret tespit komisyonunun yapısının daha adil bir hale dönüştürülmesini ve (3) sendikal hakların acilen yeniden güçlendirilmesi zorunluluğunu vurgulamaktadır. Mevcut zengin dünya uygulamaları da dikkate alınarak geliştirilen “çoklu asgari ücret sistemi” önerisi, aslında, köklü bir “sosyal güvenlik reformu”nun, ki o da Türkiye’nin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşabilmesi için gereken kapsamlı bir yapısal, yeşil, dijital, adil ve sosyal “Büyük Dönüşüm”üne yönelik politikalar demetinin önemli bir bileşeni olarak düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Ekonomisi, İşgücü Piyasası, Enflasyon, Gelir, Bölüşüm, Asgari Ücret, Memur Maaşları, Akademisyen Maaşları, İşçi Ücretleri, Emekli Maaşları, Genel Refah, Sosyal Güvenlik, Çoklu Asgari Aylık Sistemi, Sosyal Yenilenme ve Büyük Dönüşüm

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference of Economics and Society

Dec. 19-20, 2024 | TEPAV
Ankara, Turkey

İnovasyon ve Bilimsel Kapasite **Innovation and Scientific Capacity**

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Increasing the Achievement Rate of the United Nations' Sustainable Development Goals by Using the Core Idea Innovation Policy Perspective Methodology and Its Practice, the Sector of Sectors

Ceyhan Öztürk, Dr, Department of Science and Technology Policy Studies, Middle East Technical University, Ankara, Türkiye ozturkc@metu.edu.tr, ORC-ID: 0000-0002-0766-2678

Aysıt Tansel, Prof, Department of Economics, Middle East Technical University, Ankara, Türkiye Institute for the Study of Labor (IZA) Bonn, Germany, Economic Research Forum (ERF) Cairo, Egypt, Global Labor Organization (GLO) Essen, Germany atansel@metu.edu.tr, ORC-ID: 0000-0001-9556-2396

Erkan Erdil, Prof, Department of Economics, Middle East Technical University, Ankara, Türkiye erdil@metu.edu.tr, ORC-ID: 0000-0003-3091-2441

Abstract

This study aims to share the author's views on how the core idea innovation policy perspective methodology (CIIPPM) and its application, the sector of sectors (SOFs), can increase the achievement rate of the Sustainable Development Goals of the United Nations (UN SDGs). We consider that significant improvement in this regard can be achieved by coping with various design issues of these goals, such as the excessive number of goals, inequalities between sustainability areas, ethical issues, problems in monitoring qualitative indicators, problems in prioritization, and trade-offs, which are mentioned in numerous studies in fragmented, uncertain and disrupted geopolitical and geoeconomic contexts. This study is addressed with interpretive research, starting with an introduction to the core idea innovation policy perspective (CIIPP), its methodological background and framework, one of its applicable reflections, the SOFs, and the results and by-products of this reflection. The essence of this practical reflection is to create a framework to ensure sustainability in the environment, health, and development by promoting the sustainability of each individual's health and development. This reflection proposes a continuous cycle of each individual's cognitive ability and skill development as the determined core idea. Furthermore, this study explains in detail the importance of linking the UN SDGs to the CIIPPM by converting all UN SDGs into universally accepted scientific principles to realize these goals. By reinterpreting the UN SDGs and their targets based on scientific principles, each scientific principle identified will be assigned to a core idea according to the CIIPPM and then put into practice. Our approach will create new sectors based on these scientific principles and develop existing sectoral capabilities. Next, the study outlines the authors' views on how CIIPP and its implementation can enhance the achievement of the UN SDGs. Following this, the study discusses the issues derived from the findings and presents conclusions. As a result, this study proposes that the CIIPPM can provide measurable observability to implement the UN SDGs and that the interactions between them can be evaluated as a big picture and necessary interventions can be taken in terms of de-

terminated threshold values. Moreover, newly developed sectoral capabilities through CIIPPM can harmoniously support economic growth, including content, direction, pace, and other UN SDGs' realization improvements. The study also suggests that through the implementation of CIIPPM, such as the SOFSs, it is possible to support countries' progress on the UN SDGs more effectively and efficiently through knowledge, human resources, technology, and institutions by preparing the platform for establishing scientific cooperation channels between nations and other partners at macro, meso, and micro levels. Thus, CIIPPM can stimulate a sense of international collaboration. In conclusion, this study presents the author's view that CIIPPM can help cope with the problems in the design of the stated UN SDGs and serve as a platform for their implementation through scientific principles, thereby improving the success rates of the UN SDGs affected by present-day geopolitical and geoeconomic conditions..

Keywords: Health, Innovation Policy, Skills, Sustainable Economic Development.

İlaç Sektöründe İnovasyonun Büyüme ve İhracat Etkisi: OECD Ülkeleri¹

Emrah Er, Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, eer@politics.ankara.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0001-9909-7479

Özlem Fikirli, Dr. Öğr. Üyesi, Bartın Üniversitesi, ozlem_fikirli@hotmail.com,
ORC-ID: 0000-0002-4003-7276

Nilay Ünsal, Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Üniversitesi, unsaln@ankara.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-5683-3912

Öz

TÜBİTAK tarafından desteklenen “Rejeneratif ve Restoratif Tıp Araştırmaları ve Uygulamaları” başlıklı proje kapsamında çip üzerine karaciğer kiti geliştirilmektedir. Çip üzerine karaciğer kitinin farklı kullanım amaçları bulunsa da ürün geliştirme süreçlerinde önemli avantajlar sunmaktadır. Çip üzerine karaciğer kitinin başlıca uygulama alanları ise ilaç, kozmetik ve gıda sektörüdür. Bu sektörlerde ürün geliştirme süreçlerindeki temel araştırma sorularından birisi yan etki ve reaksiyonlardır. Çip üzerine karaciğer kiti yeni ürünlerin yan etki ve reaksiyonlarının klinik olarak değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Bununla birlikte çip üzerine karaciğer teknolojisi hayvan deneylerine yeni bir alternatif sunmaktadır. Pazar büyüklüğü ve Ar-Ge yatırımları dikkate alındığında çip üzerine karaciğer kitinin uygulama alanları arasında ilaç sektörü öne çıkmaktadır. Geliştirilen çip üzerine karaciğer kiti için birincil hedef pazarın ilaç sektörü olduğu değerlendirilmektedir.

Bu çalışmanın amacı OECD ülkelerinde ilaç sektöründeki inovasyon faaliyetlerinin büyüme ve ihracat üzerindeki etkisinin 1996-2020 yılları arasında araştırılmasıdır. Çalışmada inovasyon faaliyetlerinin göstergesi olarak ilaç sektöründeki patent sayıları alınmaktadır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre ilaç sektöründeki patent sayıları ile büyüme ve ihracat arasında pozitif yönlü, istatistiksel olarak %1 düzeyinde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Elde edilen bulgular, ilaç sektöründe inovasyon faaliyetlerinin desteklenmesinin önemini açık bir şekilde ortaya koymaktadır. İlaç sektörüne verilecek teşvik, sübvansiyonların yanı sıra ilaç sektöründe Ar-Ge faaliyetlerinin maliyetinin azaltılması sürdürülebilirlik anlamında öne çıkmaktadır. Proje kapsamında geliştirilen çip üzerine karaciğer kitinin ilaç sektöründe yaygınlaştırılması, ilaç sektöründe Ar-Ge maliyetini azaltarak, patent sayısının artmasına yol açacaktır. Geliştirilen çip üzerine karaciğer kiti öncelikle ulusal ilaç firmalarında yaygınlaştırılarak inovasyon faaliyetlerinin pozitif dışsallıkları ülke genelinde yayılmalıdır. Türkiye’de ilaç firmalarının küresel ölçekli ilaç firmaları karşısında rekabet gücü sınırlıdır. Bu sebeple geliştirilen çip üzerine karaciğer kiti inovasyon faaliyetlerini destekleyerek büyüme ve ihracat etkisi yaratmakla kalmayacak aynı zamanda ulusal ilaç firmaları için rekabet avantajı da sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Patent, İlaç Sektörü, OECD, Panel Veri Analizi

1 Bu çalışma TÜBİTAK 20AG003 no’lu “Rejeneratif ve Restoratif Tıp Araştırmaları ve Uygulamaları” başlıklı projeye desteklenmiştir. Destekleri için TÜBİTAK’a teşekkür ederiz.

How to Build Scientific Capacity: Insights from the Emigration of German Professors to Turkey

Süleyman Dikmen, Assoc. Prof., Süleyman Demirel University, suleymandikmen@sdu.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-5434-0532

Ali Sina Önder, Dr., University of Portsmouth, ali.onder@port.ac.uk,
ORC-ID: 0000-0002-6646-409X

Abstract

How much foreign experts can contribute to productivity and growth in developing countries is an ongoing debate in development economics. We contribute to this debate by investigating the effects of foreign experts' influx on scientific capacity of a developing country. We make use of the emigration of German and Austrian professors to Turkey from 1933 to 1940 and Turkish University Reform of 1933 as a natural experiment to establish causal relations between engagement of foreign professors in PhD education and observed scientific productivity differences of two generations of PhD students over a 30 year window. Foreign professors shaped the scientific landscape in Turkey via their collaborations with Turkish scientists and via their contributions to the training of PhD students. Our results reveal that scientists who were trained by foreign professors produce more research and also more impactful research (more cited) over the course of their academic life cycle compared to their Turkish peers. The strength of their impact is primarily driven by their collaboration structures with foreign experts. Moreover, our findings reveal that foreign professors supported women PhD students and hence contributed to gender equalization in Turkish academia.

Keywords: Scientific Capacity; Development; Foreign Experts; Productivity

TEPAV | Dec. 19-20, 2024
Ankara, Turkey

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference on Economics and Society

Oyun Teorisi ve Davranışsal İktisat Game Theory and Behavioral Economics

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Assigning Doctors to Mandatory Service Hospitals: A Strategy-Proof Approach

Günnur Ege Bilgin, Asst. Prof. TED University, ege.bilgin@tedu.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-2060-8342

Abstract

In Turkey, particularly in rural areas, hospitals face a critical shortage of doctors across various fields. Convincing medical professionals to work in these underserved regions poses a significant challenge, as many doctors prefer urban or better-equipped hospitals. To address this imbalance, the Turkish government requires medical doctors—those who have completed their basic education, specialty, or subspecialty—to fulfill mandatory service in hospitals with staffing shortages. Doctors submit their preferences for placement, and the current system uses the Boston mechanism without any priorities to assign them to hospitals.

While the Ministry of Health reports high success rates for this system, claiming that most doctors are placed in their top choices, the current Boston mechanism has significant drawbacks. Firstly, the mechanism is not strategy-proof, meaning that doctors can and often do misrepresent their preferences to achieve a more favorable outcome. For example, some doctors may report less-demanded but acceptable hospitals as their top choices to avoid being placed in even less desirable locations. This behavior distorts the allocation process and undermines the transparency and fairness of the mechanism. Additionally, because doctors often communicate on online forums, there is an opportunity for “cheap talk,” where unofficial strategies and information can further manipulate outcomes.

Considering these issues, I propose replacing the Boston mechanism with a random serial dictatorship (RSD). Unlike the Boston mechanism, RSD is strategy-proof, ensuring that doctors have no incentive to misreport their true preferences. Under RSD, doctors would be randomly assigned an order of selection, and each doctor would choose their preferred hospital (among the remaining alternatives) in that order. This simplifies the assignment process and eliminates the strategic manipulation inherent in the current system, as well as increases transparency.

Keywords: Many-to-One Matching, Boston Mechanism, Serial Dictatorship, Strategy-Proofness.

Learning with State-Dependent Preferences

C. Görkem Destan, Asst. Prof., TED University, gorkem.destan@tedu.edu.tr,
ORCID-ID: 0009-0003-2033-5684

Abstract

Despite the relevance in almost all economic decisions, state-dependent preferences and their impact on dynamics of learning have not been studied empirically. Using a lab experiment with repeated experience, I show that individuals can disentangle the effect of a consumption state (from the quality of the good) after multiple trials, although they have biased evaluations initially. However, this learning can only occur if an individual pays attention to a specific factor, as non-salient factors continue to distort valuations after repeated experiences. I also compare different models of learning with state-dependent preferences and provide evidence for the models with reference-dependent utilities. The results shows the importance of the initial expectations in quality assessment while providing some policy suggestions to protect consumers

Keywords: Attribution Bias, Learning, Lab Experiment, Belief Updating, Consumer Protection

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference of Economics and Society

Dec. 19-20, 2024 | TEPAV
Ankara, Turkey

Finans ve Bankacılık

Finance and Banking

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Risk Perceptions and Financial Decision Making¹

Aslı Togan Eğrican, Ph.D, Kadir Has University, asli.togan@khas.edu.tr,
ORC-ID:0000-0003-0489-6855

Murat Tiniç, Ph.D., Kadir Has University, murat.tinic@khas.edu.tr,
ORC-ID:0000-0002-5853-2961

Talha Cesim Giray, Kadir Has University, talhagiray@stu.khas.edu.tr

Abstract

We examine whether teaching about the riskiness of financial products changes the risk perception of individuals in making financial decisions. Conducting a nationwide survey in Turkey, we first come up with a map of the usage of regulated and unregulated financial products in borrowing, saving and investing by individuals. We then create a risk index that shows us the risk perceptions of these individuals by region. We next conduct training to a randomly selected sample in three regions where unregulated or risk product usage is highest and test their financial preferences by asking them to take the survey after the training. Our results suggest providing training on the riskiness of financial products helps improve the risk perception of individuals, and they are more likely to choose less risky options after the training. Our results also suggest gender, education, and income differences provide additional channels to explain risk perceptions as well as financial usage behavior. These findings have important policy implications, especially for emerging markets. Specifically, our results suggest that in emerging markets like Turkey, where participation in the formal financial system is low, the risk perceptions of individuals can be directed through interventions. In turn, this may motivate individuals to prefer regulated financial products over unregulated products in their borrowing, saving, and investment decisions.

Keywords: Risk Perception, Financial Decision Making, Financial Participation, Turkey.

---

¹ This study was supported by the Scientific and Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) under Grant Number 221K006. The authors thank TUBITAK for their support.

Türk Sanayi Şirketlerinin Döviz Kuru, Faiz Oranı ve Emtia Fiyatı Risk Analizi

Mustafa Adıgüzel, Dr., İstanbul Üniversitesi, adiguzelmustafa@yahoo.com
ORC-ID: 0000 0002-6811-7219

Öz

Bu çalışmada, Türk sanayi şirketlerinin döviz kuru, faiz oranı ve emtia fiyatı riskleri mercek altına alınmıştır. Çalışmanın amacı üç risk türünün önemini açıklayarak risk yönetiminin gerekliliğini vurgulamaktır.

Çalışmada BİST SINAİ endeksindeki şirketlerin 2023 1. Çeyrek bilanço incelemesi yapılmış, Ankara Sanayi Odası iş birliğinde KOBİ'ler için anket çalışması yürütülmüştür. Ekonometrik analiz bölümünde BİST SINAİ endeksindeki şirketlerin muhasebe rasyoları ile sistematik risk katsayısı olan β 'ları arasında panel regresyon modeli kurulmuştur. Modelde 2017 1. çeyrek 2021 4. çeyrek arası veriler kullanılmıştır.

Bilanço analizi ve anket çalışmasından elde edilen bulgular şirketlerin özkaynak yapısının oldukça zayıf olduğunu ve işletme sermayesinin çoğunlukla finansal borçla çevrilebildiğini göstermektedir. Finansal borca karşılık finansal varlıkların sınırlı olduğunu ve faiz riskinin borç yenileme aşamasında ortaya çıktığı görülmektedir. BİST Sinaî şirketlerinin yüksek döviz açık pozisyonuna sahip olduğunu ve döviz açık pozisyonunun özkaynağa oranının yüksek olduğu bulgulanmıştır. Sanayi şirketlerinin mamul maliyeti içinde hammadde maliyetinin %60 civarında olduğu ve emtia fiyatındaki dalgalanmaların büyük risk oluşturabileceği görülmüştür.

Şirketlerin risklere bakışı kısmında ise 196 BİST SINAİ şirketinden yalnızca 24'ünün türev araç kullanarak risk yönetimi yaptığı, KOBİ'lerin ise risk yönetimini çoğunlukla işletme içi araçlarla yapmaya çalıştığı ortaya konulmuştur.

Ekonometrik analiz kısmında ise likidite rasyolarının artması ve ihracat artışı sistematik riski azaltırken, döviz açığının büyümesi ve kaldıraç oranı artışı sistematik riski artırdığı bulgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Döviz Riski, Faiz Riski, Emtia Fiyatı Riski, Beta Katsayısı Analizi, Panel Regresyon

Finansal Krizler ve Ekonomi

Ali Emrah Şahin, Dr. Öğrencisi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisat Bölümü, maesa-hin@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-6872-1398.

Arzu Berber, Doç. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisat Bölümü, arzu.kan@ahievran.edu.tr, ORCID:0000-0003-0788-6281

Öz

Finansal krizler, ekonomik dalgalanmaların önemli bir kaynağıdır. Tüm derin durgunluk ve bunalımlar büyük finansal krizlerle bağlantılıdır. Dünya ekonomisi tarihinde derin izler bırakan 2008 Mortgage Krizinin neden çıktığı, ABD'den dünya ülkelerine nasıl sıçradığı ve ekonomide neden ciddi daralmalara yol açtığı birçok çalışmada ortaya konulmuştur. Finansal kriz, ticari başarısızlıklar ve varlıkların fiyatlarındaki keskin düşüşler ile karakterize edilen mali piyasalardaki büyük ölçekli bozulma olmakla birlikte finansal piyasalardaki bilgi akışlarında özellikle büyük bir aksaklık yaşanması durumunda ortaya çıkmaktadır. Finansal kriz devamında finansal sıkıntılar ve kredi marjları keskin bir şekilde artmakta, finansal piyasaların işleyişi durmakta ve nihayetinde ekonomik faaliyetler çökmektedir. Finansal kriz dinamikleri, finansal krizin başlatılması, bankacılık krizleri ve borç deflasyonu olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır. Finansal kriz kredi patlaması ve iflaslarla başlayarak piyasaları belirsizliğe sürüklemektedir. Azalan bilançolar ve daha zorlu ticaret koşulları, bazı finansal kurumların iflas etmesine (kamu ve özel yetkili makamlar, iflas eden firmaları kapatır/satar/tasfiye eder), net değer negatif hale gelmesine neden olmaktadır. Bu süreçte birden fazla bankanın eş zamanlı başarısız olduğu ciddi durumlarla karşılaşıldığında bankacılık paniğine bile yol açabilmektedir. Söz konusu panik ortamından çıkıldığında ise borsa düzeliyor, bilançolar iyileşmekte, ters seçim, ahlaki tehlike sorunları ve finansal kriz de azalmaktadır. Mali piyasalarda iyi bir performans sağlandığında ekonomik iyileşme görülmektedir. Son olarak fiyat seviyesinde beklenmedik bir düşüşün başlamasıyla, firmaların net değerinin artan borç yükünden daha da bozulmasıyla borç deflasyonu meydana gelmektedir. Bu durum borçluların net değerindeki belirgin düşüş ve borç verenlerin ters seçim ve ahlaki tehlike sorunlarının artmasıyla karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır. Kriz dinamiklerinin açık bir şekilde görüldüğü 2007-2009 küresel finans krizinin nedenleri olarak, ipotek(mortgage) piyasalarında finansal yenilikler, ipotek piyasalarındaki vekâlet sorunları ve asimetric bilgi ve kredi derecelendirme kuruluşları sayılabilir. Krizin etkileri ise konut fiyatlarındaki ani yükseliş ve düşüş, finansal kuruluşların bilançolarının azalması, gölge bankacılık sisteminde devam, küresel finansal piyasalar, yüksek kârlı firmaların başarısızlıkları olarak sıralanabilir. Bununla birlikte dikkat çeken durum 2007-2009 Finansal krizinin bir depresyona yol açmaması olarak karşımıza çıkmaktadır. ABD hükümeti ile Federal Rezerv bu dönemde Büyük Buhran Dönemi'nde olduğu gibi beklemeyip müdahaleci davranmaktadır. Hem ABD'de hem de yurt dışında hükümetin finansal piyasalara geniş müdahalesi, finansal piyasaları desteklemekte ve toplam talebi canlandırmaktadır. Amerikan Merkez Bankası-FED'in geleneksel para politikası, sıra dışı para politikası ve müdahaleci mali politika uygulamaları müdahaleci faaliyetleri arasında yer almaktadır. 2020 yılının Mart ayından itibaren Amerikan Merkez Bankası-FED, Covid-19 Pandemisi ile mücadele çerçevesinde yüksek bütçeli acil kredi imkanlarını oluşturmaktadır. Finansal piyasalardaki kaos, çeşitli ekonomik programların açıklanmasının ardından azalmakta, Covid-19 Pandemisi'nin negatif etkileri zaman içerisinde normale dönmekte, büyüme ve istihdam oranları yükselmekte, enflasyon oranları artmaya başlamakta, işsizlik oranları düşmektedir. Dolayısıyla 2021 yılı itibarıyla kriz atmosferinden çıkışın belirtileri görülmeye başlamaktadır. Günümüzde Türkiye'de yüksek enflasyon halen bir sorun olmakla birlikte, hem talep hem de maliyet enflasyonunun yaşandığı görülmektedir. Faiz politikalarındaki yanlış uygulamalar sonucu enflasyon yükselmeye devam etmektedir. Finansal krizden çıkış noktası sadece ekonomik, mali müdahalelerle yeterli kalmamalı, her alanda yapısal reformların uygulanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Kriz, Mortgage, Amerikan Merkez Bankası-FED, Bankacılık, Borç

Türkiye Bankacılık Sektörü Tüketici Kredileri ve Makroekonomi İlişkisi (2007-2023)

Sultan Sarı, Dr., emekli bankacı, kısmi zamanlı öğretim elemanı, sarisultan51@gmail.com,
ORC-ID: 0000-0002-8670-3625

Öz

Tüketici kredileri, bireylerin konut, otomobil, eğitim, sağlık, tatil veya günlük harcamalar gibi ihtiyaçlarını finanse etmelerine olanak tanıyan finansal araçlardır. Kredi kartı borçları da bu kapsama girer. Tüketici kredileri, bireylerin gelecekteki gelirlerini bugünden harcamalarına olanak tanır ve bu talep artışını teşvik eder. Böylece, tüketici kredileri bireylerin yaşam standardını artırırken ekonomik büyüme üzerinde doğrudan bir etki yaratır ve ekonominin canlanmasına katkı sağlar. Ancak, bu kredilerin aşırı kullanımı ve kontrolsüz büyümesi, makroekonomik istikrarı tehdit edebilir. Örneğin, 2008 küresel finans krizi, ABD'deki konut kredilerinin aşırı büyümesiyle başlamış, finansal kurumların büyük kayıplar yaşamasına ve küresel ekonomik daralmaya yol açmıştır. Tüketici kredilerinin bir diğer önemli makroekonomik etkisi enflasyon üzerindedir. Artan kredi kullanımı talep enflasyonunu körükleyebilir. Ekonomide talebin arzı aşması fiyatları yükseltir ve enflasyonu tetikler. Merkez bankaları, enflasyonun kontrolsüz bir şekilde artmasını önlemek için para politikasını sıkılaştırabilir. Bu da, faiz oranlarının yükseltilmesi ve kredi kullanımının sınırlandırılması anlamına gelir. Tüketici kredilerinin makroekonomi üzerindeki etkilerini anlamada en kritik faktörlerden biri de faiz oranlarıdır. Faiz oranları, kredi maliyetini belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Düşük faiz oranları, kredi kullanımını teşvik ederken, yüksek faiz oranları kredi talebini azaltır. Merkez bankaları, ekonomik durgunluk dönemlerinde faiz oranlarını düşürerek tüketici kredilerini teşvik edebilir ve bu yolla ekonomiyi canlandırmayı hedefler. Ancak, düşük faiz oranları uzun vadede borçlanmayı artırarak ekonomik kırılganlıklara neden olabilir. Özellikle hanehalkı borçlarının artması, ekonomik şoklar karşısında kırılganlık yaratabilir. Bu nedenlerle, tüketici kredilerinin makroekonomiye etkileri dikkatlice incelenmelidir. Bu doğrultuda, çalışmada, tüketici kredilerinin makroekonomik etkileri, tüketici kredilerinin ekonomik büyüme ile ilişkisi ve kredi riski üzerindeki rolü sektörün tüketici kredileri ve kredi kartı harcamalarının yer aldığı toplam tüketici kredileri, yerli özel mevduat bankaları, kamu ve yabancı bankaların ayrı ayrı toplam tüketici kredileri, takipli kredi oranı, GSYİH, ağırlıklandırılmış tüketici kredisi ve TL ticari kredi faiz oranları, TÜFE, reel kur ve para arzı 2007-2023 dönemi verileri ve ARDL (Gecikmesi Dağıtılmış Oto Regresif) yöntemi ile oluşturulmuş modeller yardımıyla eşbütünleşme analizleri ve Granger nedensellik analizleri ile ele alınmaktadır. ARDL analiz sonuçlarına göre, hem sektör hem de ayrı banka grupları tüketici kredileri ve kredi kartı harcamalarından oluşan toplam tüketici kredileri ile GSYİH ilişkisi istatistiksel olarak anlamlı değildir. Kredi riskini temsil eden takipli krediler oranının sektör toplam tüketici kredileri ile ilişkisi pozitif ama istatistiksel olarak anlamlı değilken ayrı ayrı banka grupları tüketici kredilerinin kredi riski ile ilişkisi istatistiksel olarak anlamlı ve negatiftir. Yani tüketici kredilerinin büyümeye katkısı anlamlı değilken kredi riskini dağıtarak azaltmadaki rolü anlamlıdır. Granger nedensellik analizleri sonuçlarına göre ise, GSYİH'dan sektör, özel banka ve yabancı banka grupları tüketici kredilerine doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi, kamu bankaları tüketici kredileri ile GSYİH arasında çift yönlü bir nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. Faiz oranı ile sektör tüketici kredileri arasındaki ilişki çift yönlü iken özel ve yabancı banka tüketici kredilerinden faiz oranına, faiz oranından kamu tüketici kredilerine tek yönlü bir ilişki gözlenmiştir. Sektör ve banka grupları tüketici kredilerinin TÜFE ve M3 para arzı ile ilişkisi çift yönlüdür. Reel kurdan sektörü toplam kredilerine tek yönlü, kamu ve yabancı banka gruplarından reel kura tek yönlü ilişki tespit edilmişken özel banka tüketici kredileri ile reel kur arasında nedensellik ilişkisi tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık Tüketici Kredileri, Makroekonomi, Büyüme, Kredi Riski, ARDL Yöntemi

Enerji Güvenliği Energy Security

How Geopolitical Risks Affect Renewable Energy Consumption: A Case of Emerging Economies

Emrah Doğan, Assoc. Prof. Dr, İstanbul Gelişim University, emdogan@gelisim.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0001-9870-5719

Toyin Olalekan Babalola, PhD candidate, İstanbul Gelişim University,
lekanoyinda1@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7931-5325

Abstract

Analyzing the relationship between geopolitical risk and renewable energy requires a comprehensive understanding of how political developments and conflicts affect energy resource supply and demand dynamics. Geopolitical risk pertains to the possible disturbances in economic activities, namely in energy availability and costs, which can be caused by various events such as political unrest, terrorism, wars, and diplomatic disputes. Understanding the link between renewable energy and geopolitical risk is crucial for investors and governments to develop effective investment strategies and improve energy security. Geopolitical risk analysis can predict economic downturns and recoveries, creating more effective energy policies. Geopolitical risks can aid governments in transitioning to renewable energy by directing investments in alternate energy sources and reducing reliance on politically sensitive resources. This study aims to empirically investigate the effects of geopolitical risk on renewable energy consumption in emerging countries. In this context, the relationship between geopolitical risk and renewable energy consumption was carried out with a panel data set between 1990-2021. The Parks-Kmenta Estimator method was used in the empirical estimation strategy of the study. The estimation results showed that the geopolitical risk negatively and statistically significantly impacts renewable energy consumption. On the other hand, it was found that the variable of foreign direct investments also has a negative and statistically significant effect on renewable energy consumption. However, the variables of economic growth and financial development have a positive and statistically significant impact on renewable energy consumption.

Keywords: Geopolitical Risk, Panel Data, Renewable Energy

Küresel İklim Değişikliği ile Mücadele Politikaları Çerçevesinde Nükleer Yakıt Bağımlılığı

Mihriban Bildir, Uzman, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Uzman,
mihri88a@gmail.com, ORC-ID: 0009-0008-2985-4970.

Öz

Devletler arasındaki askeri ve siyasi güç dağılımı, enerji kaynakları ve enerji bağımlılığıyla paralel olarak şekillenmektedir. Enerji güvenliği kavramı, son yıllarda teknolojik gelişmeler ve küresel ısınma ile mücadele politikaları ile birlikte değişmekle beraber uluslar arası alanda önemli bir dış politika hedefi olmaya devam etmektedir. Nükleer enerjinin yeşil enerji olup olmadığı tartışmaları devam ederken, 2022 yılında Avrupalı Parlamentosu gaz ve nükleer sürdürülebilir enerji kaynakları olarak belirleyen ve 2030'a kadar inşa edilen yeni nükleer ve gaz yakıtlı santraller, petrol ve kömür gibi daha kirli fosil yakıtların yerini almak üzere kullanıldıkları süreçte geçiş enerjisi kaynağı olarak kabul edileceğini belirten bir yasayı onaylamıştır. Bu gelişmeler yaşanırken, Uluslar Arası Enerji Ajansı (IEA) enerji sektörü emisyonlarını 2020'den 2030'a kadar yaklaşık %40 oranına ve 2050 itibarıyla net bazda sıfıra indirecek olan Net Sıfır Emisyon Senaryosu'nda (NZE) yenilenebilir kaynakların hakimiyetinin yanı sıra nükleer enerji yatırımlarının önemli rol oynayacağını açıklamıştır. Ülkeler fosil yakıtlara alternatifleri benimsedikçe ve teknolojik gelişmeler ile beraber nükleer enerji yatırımlarının küresel düzeyde artması beklenmektedir. Kamuoyunda genel olarak nükleer enerjinin enerji ithalatına olan bağımlılığını azaltarak enerji güvenliğine önemli katkı sağlayacağı yönünde genel bir görüş oluşmuş olmasına rağmen bu hedefe ulaşılmasında nükleer enerji yakıt döngüsünün ne şekilde oluşturulduğu önem arz etmektedir. Nitekim, nükleer yakıt üretiminin reaktörde kullanılabilir hale gelmesi teknolojik bilgi ve çok özel bir tasarım gerektirmektedir ve az sayıda üreticiyle sınırlıdır. Nükleer yakıt düzenekleri, her müşterinin bireysel özelliklerine göre yapılmış, yüksek mühendislikli ürünlerdir. Bunlar, reaktörün fiziksel özellikleri, reaktör işletme ve kamu hizmetinin yakıt döngüsü yönetim stratejisi ve ulusal veya hatta bölgesel lisanslama gereklilikleri tarafından belirlenir. Ana yakıt üreticilerinin çoğu aynı zamanda reaktör satıcısıdır ve genellikle kendi tasarımlarına göre inşa edilen reaktörler için üretim yaparlar. Bu sebepten dolayı, nükleer enerji üretiminin maliyeti, enerji güvenliğine olan katkısı, çevresel etkileri ve iklim riskleri yakıt döngüsü göz önünde bulundurularak değerlendirilmekte ve bu doğrultuda uzun vadeli politika oluşturulması gerekmektedir.

Rusya'nın 2022'de Ukrayna'ya yönelik tam kapsamlı işgalinin ardından NATO üyesi ülkelerin ekonomik bağları koparma çabalarına rağmen, birçok ülkenin reaktörlerini çalıştırmak için hala Rus nükleer yakıtına bağımlı olduğu görülmektedir. Rusya birçok gelişmiş reaktör için gerekli olan yüksek analizli düşük zenginleştirilmiş uranyumun tek küresel ticari tedarikçisi olmaya devam etmektedir. Rus şirketi Rosatom 2022 yılında küresel olarak uranyum zenginleştirme hizmetlerinin %35'ini ve zenginleştirme kapasitesinin %44'ünü sağlamıştır. Yapılan tahminlere göre küresel uranyum zenginleştirme ihtiyaçları, Rusya tarafından yapılan ithalat 2020'lerin çoğunda devam etse bile, arz-talep açığını önemli ölçüde azaltmak için yeni batı kapasitesine ihtiyaç duyulmaktadır. Diğer yandan, nükleer yakıt ihracatı toplam Rusya enerji ihracatı içinde nispeten küçük bir rakam olduğundan bu durumun Rusya'nın piyasayı etkileme rolünü güçlendirdiği ifade edilebilir. Nükleer silahların yayılmasının önlenmesi açısından uranyum zenginleştirme, sıkı uluslararası denetime tabi tutulması gereken hassas bir teknolojidir. Küresel jeopolitik çatışmalar nükleer yakıt tedarikinin yaygınlaştırılmasının güvenli bir biçimde oluşmasını sağlamaya yönelik uluslar arası işbirliği mekanizmalarının geleceğini belirsiz kılma potansiyeline sahiptir. Bu çalışmada, nükleer yakıt ticareti ve politikaları mevcut veriler ışığında incelenerek, uzun vadeli tahminler ve senaryolar çerçevesinde politika önerileri oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İklim, Enerji, Güvenlik, Yakıt, Uranyum, NZE

Electricity Distribution Efficiency in Türkiye: A Tension Analysis Between Energy Security and Energy Affordability

Mustafa Çağrı Peker, Dr., Sussex Üniversitesi-EPDK, cagripeker2@gmail.com,
ORC-ID: 0000-0001-7191-2646

Sinan Sodan, Doktora Öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi-KOSGEB, sinansodan@gmail.com,
ORC-ID: 0000-0002-9465-8748

Abstract

The paper identifies the challenges facing Türkiye in its energy trilemma performance via focusing on electricity distribution sector. The World Energy Council's Energy Trilemma Index ranks Türkiye 44th, with scores of 53, 50, and 50 for energy security, equity, and sustainability, respectively. In the context of the energy trilemma, Türkiye's challenges include dependence on imports of natural gas, coal, and oil, the continuation of a vertically integrated structure in natural gas, slow progress in the construction of storage infrastructure, the electricity grid's failure to achieve the expected flexibility, and the need for flexibility to implement renewable energy sources. Additional challenges include the inability to significantly reduce outage durations and frequencies in electricity distribution, vulnerability to international energy price fluctuations, the upward movement of diesel, gasoline, and LPG prices, the higher share of coal-fired power plants in electricity generation compared to similar countries, and slower than desired implementation of electric vehicles. We focused on the efficiency of the electricity distribution sector, which creates tension between strengthening energy security (in terms of distribution grid reliability) and managing energy equity (in terms of affordability). We discussed the establishment of a robust network to deliver generated electricity, technical efficiency, adapting renewable energy to the distribution grid, retirement and redesign of existing infrastructure, modernizing the distribution grid, and enhancing its flexibility within the context of energy security. Concerning energy affordability, the specific considerations for Türkiye include re-regulation and economic efficiency. It has been a decade since the privatization of Türkiye's electricity distribution. A lock-in is being created through rising investment costs and information asymmetry. The energy transition has brought about changes in the requirements of the electricity distribution sector, posing a challenge for enhancing efficiency. We examined how to boost the electricity distribution sector's efficiency, which leads to a conflict between energy security and affordability. We have analyzed the electricity distribution network in terms of security and affordability, taking into account both short-term balance and long-term flexibility and investment. We proposed several policy recommendations to increase the efficiency in the electricity distribution network, creating tension between energy security and energy affordability. Primarily, enhancing audit mechanisms is crucial to eliminate information asymmetry. Financing and updating grid management algorithms are necessary for the electricity distribution network. Enhancing the quality factor application will provide incentives for power distribution companies. In addition, renewable energy potential should be considered in expansion and renewal plans for the different regions. It is crucial to enhance the oversight of the Energy Market Regulatory Authority and implement the digital transformation of the distribution network.

Keywords: Energy Trilemma, Electricity Distribution, Energy Policy, Türkiye

İktisat ve Toplum Kongresi
Efil Conference of Economics and Society

Dec. 19-20, 2024 | TEPAV
Ankara, Turkey

Sanayi ve Altyapı Politikaları

Industrial and Infrastructure Policies

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ

Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

Are Traditional Cointegration Models Intrinsicly Misspecified? The Case of Equipment Investment in the U.S.

Mustafa İsmihan, Prof. Dr., Eastern Mediterranean University (EMU), Turkey,
mustafa.ismihan@emu.edu.tr, ORC-ID: 0000-0001-6326-6912

Mustafa Can Küçüker, Dr., Atılım University, Turkey, mustafa.kucuker@atilim.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-1504-0270

Fatma M. Utku İsmihan, Dr., Middle East Technical University and MoAF, Turkey,
fmutku@yahoo.com, ORC-ID: 0000-0002-6842-5879

Abstract

The traditional cointegration analysis implicitly imposes a singular adjustment restriction so that the permanent (trend) components of time series variables have the same relationship with the transitory (cyclical) components. Furthermore, the most critical and hence the restrictive assumption of the traditional approach is related to the unique feature of the common stochastic trend which is the presence of a unit root as a dominant property. Consequently, the lack of cointegration, which is observed in many empirical applications, may also potentially arise from intrinsic misspecification issues regarding the dual adjustment of the different components of the time series variables as well as the specification of the trend. This paper presents an alternative explanation for the lack of long-run relationship observed in some empirical applications by utilizing the Dual Adjustment approach, which allows one to investigate the dual co-movements of the permanent and transitory components of time series variables. This study extends this approach by considering the critical role of the specification of dual components with an application to the private sector equipment investment in the U.S. Our results reveal that when the series are dually adjusted with each other the traditional cointegration approach may cause a structural misspecification that leads to wrong estimation results and spuriousness.

Keywords: Dual Adjustment Approach, Cointegration, Equipment Investment, Misspecification

BRI and Infrastructure Development: Impact on the Economic Growth of Lower-Income African Countries

Nuran Halise Belet, Dr., Hacı Bayram Veli University, Turkey
ORC-ID: 0000-0003-0394-6339

Shahzada Ghulam Abbas, CERGE-EI, Prague, Czech Republic,
ORC-ID: 0000-0002-6806-4508

Shahzada Rahim Abbas, Erciyes University, Pakistan,
ORC-ID: 0000-0002-9242-5131

Abstract

Belt and Road Initiative (BRI) is a multi-billion dollar investment and a “Going Out” strategy of China. The Belt and Road Initiative (BRI) key element is to accelerate infrastructure investment, which, in turn, improves connectivity, enhances trade and foreign direct investment, and spurs economic growth in the participating countries. This research seeks to examine the influence of the Belt and Road Initiative (BRI) on key economic indicators—specifically GDP growth, unemployment, and foreign direct investment (FDI) across 20 low-income African countries. Employing a robust Structural Vector Autoregressive (SVAR) modeling approach, the study analyzes country-specific data spanning the period from 1991 to 2023. Through this methodology, the research aims to identify and quantify the dynamic relationships between BRI engagement and the dependent variables, providing critical insights into the broader economic effects of the BRI on the region. The outcomes of this research hold significant policy implications for African governments and international stakeholders participating in the Belt and Road Initiative (BRI). Through the identification of the effects of BRI on GDP growth, unemployment, and foreign direct investment (FDI), policymakers in African nations involved in the initiative can more effectively evaluate the advantages and drawbacks of BRI projects. The insights garnered from the study may assist in making informed decisions regarding infrastructure investments, interventions in the labor market, and strategies to attract FDI. Moreover, the findings can guide international partners on how to customize BRI efforts to promote sustainable economic progress in impoverished African nations, ensuring that the initiatives contribute to long-term economic growth and the generation of employment opportunities.

Keywords: BRI, FDI, GDP Growth, Unemployment, Africa, Panel Data

Internal and External Factors Affecting the Success of Türkiye and Vietnam Industrial Policies: An Evaluation from the Institutional Framework

Sinan Haskan, PhD Student, Kadir Has University, sinan.haskan@gmail.com,
ORCID-ID: 0000-0003-0350-9550

Abstract

In recent years, when the export structures of Vietnam and Türkiye are examined, it is seen that Vietnam has been more successful than Türkiye in exporting high-tech products due to its integration into global value chains. In the last ten years, foreign direct investment (FDI) in Vietnam has increased from \$13.34 billion to \$18.5 billion, while FDI in Türkiye has decreased from \$13.56 billion to \$10.86 billion. Although Türkiye has an advantage over Vietnam in terms of market and product variety, the narrowing the gap between itself and Vietnam from a 12-fold difference to an 11-fold difference in terms of the share of high-tech product exports in total exports during the same period is so modest.

At this point, it is seen that domestic and foreign conditions are pretty decisive in the context of the process that has emerged for both countries. Accordingly, Vietnam has entered a process of institutional strengthening with the active economic role of the state in parallel with political stability and centralization, as well as economic reforms. At the same time, Türkiye has faced policy inconsistency and loss of institutional trust due to increasing state intervention in parallel with political instability and growing centralization. During this era, Vietnam has emerged with an advantage from the regional competition triggered by the transformations experienced in the global value chain as well as the commercial frictions and trade agreements, while Türkiye has faced regional uncertainties and experienced multifaceted tensions in its international relations despite its geographical advantage.

In light of all these internal and external conditions, this study examines the divergence between Türkiye and Vietnam regarding industrial policies and their success, like export and FDI, from an institutional perspective. In the study, which adopts the data-driven process tracing method, Vietnam's success compared to Türkiye in the context of institutional framework inclusiveness, rationality, and improvisation or direction in terms of guiding policies of the state. Accordingly, the study examines how Vietnam, compared to Türkiye, has implemented innovative and market-oriented solutions that gain local flexibility by ensuring the state's disciplined guiding role with rational bureaucracy in industrial policy. Similarly, this study investigates why Türkiye, on the other hand, cannot get close enough to the inclusiveness model and consistently maintains its industrial policies. In line with this, it will be revealed which aspects of more intense interventionist and short-term interventions were implemented improperly at the cost of contradiction with rationality and disruption of the guiding role of the state in industrial policies.

Keywords: Türkiye, Vietnam, Inclusive, Rational, Guidance, Flexibility, Centralization

Türkiye'de Bölgelerin İmalat Sanayi İhracatındaki Uzmanlaşması: Yığılma Ekonomileri, Verimlilik ve Yeniliğin Rolü

Büşra Akın, Dr., Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi / İktisat Bölümü, bakin@mehmetakif.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9857-7371

Öz

İhracat ve özellikle imalat sanayi ihracatı, ülkelerin iktisadi büyümesinin belirleyicilerinden biri olarak kabul edilir. Bu nedenle, imalat sanayi ihracatındaki rekabet gücü ve verimliliğin artırılması hedefi, ülkelerin büyüme ve kalkınma planlarında önemli bir yer tutar. Mevcut iktisadi sistemin iktisadi, sosyal ve çevresel birçok kriz ürettiği çağımızda, bu hedeflere yaklaşılması endüstriyel ve teknolojik yapıda dönüşümler gerçekleştirilmesini gerektirmektedir. Türkiye gibi bölgelerarası gelişme farklılıklarından uzun yıllardır muzdarip olan ülkelerde ise söz konusu yapısal dönüşümün dengeli ve istikrarlı büyümeyi beraberinde getirmesi ancak bölgesel potansiyel ve kaynakların dikkate alınması ile mümkündür. Bu doğrultuda bu çalışma, Türkiye'deki bölgelerin imalat sanayindeki ihracat performanslarını etkileyen endüstriyel yapıya ilişkin faktörleri analiz etmektedir. Temel amaç, bölgesel düzeydeki verimlilik, yığılma ekonomileri ve yenilik kapasitesinin bölgelerin imalat sanayi ihracatındaki uzmanlaşmaları üzerindeki etkisini araştırmaktır. Ampirik analiz, 2013-2022 yıllarını ve İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 2 altındaki 26 bölgeyi kapsamaktadır. Panel veri seti, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Girişimci Bilgi sistemi (GBS), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) veri kaynaklarından erişilen veriler aracılığıyla derlenmiştir. Ampirik model, Sistem Genelleştirilmiş Momentler (System GMM) yöntemiyle tahmin edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre imalat sanayindeki verimlilik ve yenilik kapasitesi, bölgelerin imalat sanayi ihracatındaki uzmanlaşmasını istatistiki olarak anlamlı şekilde etkilemektedir. Bölgelerin imalat sanayi ihracatındaki uzmanlaşması, imalat sanayindeki verimlilikten ve yenilik kapasitesinden pozitif yönlü olarak etkilenmektedir. Diğer yandan yığılma ekonomilerinin imalat sanayi ihracatı uzmanlaşması üzerinde istatistiki olarak anlamlı bir etkisi yoktur. Bulgular, bölgesel endüstriyel yapı bileşenlerinin imalat sanayi ihracat performansı üzerindeki rolünü doğrulamaktadır. Bir bütün olarak değerlendirildiğinde, Türkiye imalat sanayi üretimi ve ihracatında planlanan yapısal dönüşümde bölgelerarası gelişmişlik düzeyi ve beşeri/fiziki kaynak farklılıkları ile sektörel dinamiklerin ve teknoloji yoğunluklarının birlikte ele alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İmalat Sanayi, İhracatta Uzmanlaşma, Verimlilik, Yenilik, Yığılma Ekonomileri

Dijitalleşme ve Yapay Zekâ Digitalization and AI

Algoritmalar Neden Düzenlenmeli? Yapay Zekâ Şirketlerinin Tekelleşme Eğilimi ve OpenAI Örneği

Orçun Kasap, Arş. Gör., TED Üniversitesi, orcun.kasap@tedu.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0003-2437-5133

Altuğ Yalçıntaş, Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, altug.yalcintas@politics.ankara.edu.tr,
ORC-ID: 0000-0002-3344-0497

Öz

Karar alma süreçlerinin, somut verilerin matematik ve istatistik yöntemlerle işlenmesi yoluyla herkes için nesnel olan en iyi sonucu vermesi beklenir. Oysa bu sözde nesnellik, toplumsal ve iktisadi sonuçlara yol açmakta ve sonuçlar herkes için en iyisi olmayabilmektedir. En iyi algoritmaların ortaya çıkardığı sözde nesnellik nedeniyle gün geçtikçe artan bir tekelleşme eğilimi ve gelir dağılımında bozulmalar meydana gelmektedir. Toplumsal refahta azalmaya yol açan algoritmalar yanlış olmamalarına rağmen bu tür olumsuz sonuçlara nasıl yol açıyor olabilir? Matematik ve istatistik en somut kararları vermek için yeterli değil mi?

Bu çalışmada, OpenAI örneği üzerinden tekelleşmenin ortaya çıkma koşullarını tartışmaya açmayı planlıyoruz. Dijital alan, verinin tükenmeyen doğası ve aynı anda birçok yerde bulunma yeteneği sayesinde fiziksel alandan belirgin bir şekilde farklılaşmaktadır. Bu özellikler, fiziksel alanda geçerli olan tanımların dijital alana uyarlanmasını zorunlu kılmaktadır. Tekelleşme, refah kaybı, ağ etkisi ve artan getiriler gibi tanımlar, dijital alanda daha hızlı ve yoğun bir şekilde gerçekleşmektedir.

OpenAI, pazara sonradan girmesine rağmen, bunu kendi avantajına çevirerek, Google AI gibi piyasada önceden yerleşik rakiplerinin önüne geçmeyi başarmıştır. Oysaki yapay zekâ sektörü teknolojik yatırımların ve araştırma sürecinin karmaşıklığı nedeniyle hem zaman hem de parasal açıdan yüksek maliyetler barındırmaktadır. OpenAI, kendisinden önce, rakipleri tarafından gerçekleştirilen yeniliklerden, geliştirilen teknolojilerden, bilgi birikiminden ve hatalardan yararlanarak, bu maliyetlere daha az maruz kalmıştır. Böylece OpenAI, kullanıcılara doğrudan sunabileceği yapay zekâ ürünleri yoluyla, kendi talebini oluşturmayı başarmıştır. Bu başarı, OpenAI'ı piyasada rakiplerinin önüne geçirmekle kalmamış, aynı zamanda piyasadaki hâkimiyetini daha da güçlendirecek etkenleri de içermektedir. Ayrıca algoritma performansı ve kullanıcı sayısı arasındaki birbirini besleyen döngüsel ilişki, döngüsel bir sonuca da yol açmaktadır: 1) OpenAI'nın yeni teknolojilerinin de rakiplerine kıyasla daha başarılı olması 2) OpenAI'nın piyasa gücünü sürekli olarak arttırması.

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Platform Ekonomisi, Tekelleşme, Düzenleme

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi Hakkında

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi (EfilJournal/EJ), Türkçe ve İngilizce dillerinde yayımlanan, erişime açık, çift taraflı kör hakem değerlendirmesi sürecini benimseyen bilimsel bir dergidir. 2018'de kurulan dergi, üç ayda bir, Efil Yayınevi tarafından yayımlanmaktadır.

EJ, uygulamalı, teorik, disiplinler arası, tarihsel ve yöntembilimsel çalışmaları odak noktası haline getirir. Editörler, iktisadi düşünce tarihi, politik ekonomi, küreselleşme, iktisadi eşitsizlik, sınıf çatışması, ekonomik az gelişmişlik, işsizlik, enflasyon, cinsiyet eşitsizliği, iklim değişimi vb. tüm konularda yazılmış makaleleri kabul etmektedir.

EJ, değerlendirme ve/veya yayımlanma sürecinde, araştırmacı ve akademisyenlerden hiçbir ücret talep etmemektedir. EJ'nin hakemleri gönüllülük esasına dayanmaktadır. Ortak hedef, nitelikli bir akademik dergi yayımlamak ve akademisyenlere, araştırmacılara ve politika yapıcılara başvurabilecekleri bir kaynak sağlamaktır.

About Efil Journal of Economic Research

Efil Journal of Economic Research (EfilJournal/EJ) is an open-access, double-blind peer-reviewed, scientific and professional journal in the Turkish and English languages. Established in 2018, it has been published quarterly by Efil Publishing.

EJ provides a focus for applied, theoretical, interdisciplinary, and historical and methodological work. The editors welcome submissions from all fields of economics as well as history of economic thought, political economy, globalisation, economic inequality, class conflict, economic underdevelopment, unemployment, inflation, gender inequality, climate change etc.

EfilJournal does not require any fees or charges for manuscript processing and/or publishing. EfilJournal's referees evaluate the papers on a voluntary basis. The main goal is to publish a high quality academic journal and to become a source for academics, researchers, and policy makers.

Daha fazla bilgi için Dergi'nin web sitesini ziyaret ediniz/For more information please visit the Journal's web site:

www.efiljournal.com

İktisat ve Toplum Dergisi Hakkında

İktisat ve Toplum Dergisi, 2010 yılından beri yayımlanan yarı akademik bir dergidir. Türkiye'nin iktisadi yazınında bir mihenk taşı haline gelmiştir. Geleneksel iktisat teorisinin kısılacından çıkan, disiplinlerarası yazıların da yer aldığı kimliğiyle okuyucusuna farklı okuma imkânları sunmuştur ve sunmaya devam etmektedir.

About İktisat ve Toplum

İktisat ve Toplum is a popular science journal which has been published monthly since 2010. The Journal's coverage is not limited to traditional economic theory; it publishes interdisciplinary papers as well.

Daha fazla bilgi için Dergi'nin web sitesini ziyaret ediniz/For more information please visit the Journal's web site:

www.iktisatvetoplum.com

EfilJournal

Efil Ekonomi Araştırmaları Dergisi
Efil Journal of Economic Research

TOBB ETÜ
Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi